CATALUNYA

catalunya **és** cultura

L'antic museu, les madones borroses,
I el pintar extrem d'avui! Càndid rampell:
M'exalta el nou i m'enamora el vell.

J. V. Foix

Al fons del fons del fons
de la creació,
la vida encén la vida.

Joan Brossa

© Agència Catalana de Turisme 2010
© Generalitat de Catalunya 2010

La cultura és el signe d'identitat de Catalunya, un país d'artistes i emprenedors que busca en el passat l'essència del seu esperit innovador i obert al món. De les valls pirinenques al delta de l'Ebre, del cap de Creus a la Catalunya interior, un paisatge calidoscòpic ha servit de referència i inspiració a arquitectes i escultors, músics i pintors. Aquest catàleg vol ser una eina per conèixer la cultura de Catalunya i les seves possibilitats turístiques. Està organitzat al voltant de quatre grans temes: els orígens, la modernitat, els genis del segle XX i el patrimoni viu, com una invitació a descobrir la simbiosi entre natura i cultura, entre el paisatge i l'obra dels creadors de totes les èpoques, que constitueix un dels principals atractius que el nostre país ofereix a les persones que ens visiten.

Benvinguts a Catalunya.

Montserrat (Paisatges Barcelona)

catal

Val d'Aran
Andorra
França
Pirineus
Costa Brava
Girona
Paisatges Barcelona
Terres de Lleida
Lleida
Costa Barcelona
Barcelona
Costa Daurada
Tarragona
Terres de l'Ebre
Mar Mediterrani
Catalunya

unya

és cultura

índex

Catalunya, cultura i paisatge: els orígens

Les pintures rupestres 8
Ruta dels Ibers 9
Les colònies gregues 10
Catalunya romana 11
El romànic 12
Pirineu Comtal. Rutes del naixement de Catalunya 14
El camí dels Bons Homes 16
Catalunya jueva 17
Els Reials Monestirs de Catalunya. La Ruta del Cister 18
Domus templi: la Ruta del Temple 19
L'esplendor de Catalunya: temps de gòtic 20
Castells i fortaleses 21

Catalunya, cultura i paisatge: la modernitat

Gaudí 24
Domènech i Montaner 26
Puig i Cadafalch 27
Turisme industrial 28
Rutes del modernisme 30
Els escenaris de la memòria 31
Les noves arquitectures 32
Rutes literàries 33

La Catalunya genial

Picasso 36
Miró 37
Dalí 38
Tàpies 39

El patrimoni viu

Música: festivals i temporades 42
El violoncel de Pau Casals 43
Comèdia i drama 44
Festivals de teatre, cinema i circ 45
Els museus: viure l'art 46
El passat que torna 48
L'ànima de les coses 49
Fet a mà 50
Festes populars 51
Cultura i espiritualitat 52
El camí de Sant Jaume a Catalunya 53
El camí Ignasià a Catalunya 53
Barcelona 54
Girona 55
Tarragona 56
Lleida 57
Patrimoni Mundial de la UNESCO 58

Cova dels Vilars, Os de Balaguer (Terres de Lleida)

Catalunya, cultura i paisatge: els orígens

Catalunya és un país mil·lenari on el visitant pot trobar des de petjades de dinosaure i rastres de la presència de l'home de Neandertal fins a un ric patrimoni romà i nombroses vil·les i indrets que han conservat el clima de l'edat mitjana. El paisatge ens convida a oblidar-nos del temps i a fruir de la bellesa d'aquests indrets.

Empúries (Costa Brava)

Camprodon (Pirineus)

Santa Maria, Castelló d'Empúries (Costa Brava)

Cova d'en Daina, Romanyà de la Selva (Costa Brava)

Les pintures rupestres

Cavalls, cérvols, braus, arquers i caçadors: figures esquemàtiques i abstractes que anticipen les troballes de l'art modern. El vessant mediterrani de la península Ibèrica conserva el conjunt més important d'art rupestre d'Europa, declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO. A Catalunya hi ha 60 grups de pintures, en pedres, coves i balmes: un llegat fascinant i enigmàtic que ens transporta als orígens de la civilització.

Pintures rupestres d'Ulldecona, Tarragona (Costa Daurada)

Dolmen de Pedra Gentil, Montnegre (Costa Barcelona)

Roca dels Moros, el Cogul (Terres de Lleida)

Els monuments megalítics

L'home neolític enterrava els difunts a les carenes que circumdaven els poblats. A d'altres indrets es poden veure menhirs i dòlmens. Molts d'aquests monuments s'han conservat i constitueixen un patrimoni plenament integrat en el paisatge.

Monuments megalítics de la serra de l'Albera. Cinc itineraris senyalitzats permeten descobrir un conjunt de 115 dòlmens i 15 menhirs de l'època neolítica entre la Jonquera i Vilamaniscle, a tocar del cap de Creus (Costa Brava).

Als voltants de Llançà, Port de la Selva, i Cadaqués es poden veure també diversos monuments megalítics, a prop del mar. Una ruta megalítica uneix tres dòlmens singulars a Roses.

Dolmen de la Cova d'en Daina. Un sepulcre de galeria coberta, de grans dimensions i molt ben conservat, a Romanyà de la Selva (Costa Brava).

Què cal veure

La Ruta de l'Art Rupestre. Coordinada pel Museu d'Arqueologia de Catalunya, està integrada per tres conjunts prehistòrics:

Centre d'Interpretació d'Art Rupestre dels Abrics de l'Ermita a Ulldecona (Terres de l'Ebre). Onze recers amb pintures de caceres i figures simbòliques, i un centre d'interpretació per entendre'n millor el context i el simbolisme.

Centre d'Interpretació de l'Art Rupestre de les muntanyes de Prades a Montblanc (Costa Daurada). Una aproximació a la prehistòria des de la perspectiva de l'art i de la història de la cultura.

La Roca dels Moros del Cogul (Terres de Lleida). El conjunt més conegut d'art rupestre de Catalunya. Entre les figures del Cogul –animals i humans– destaca la representació d'un ball ritual: la dansa fàl·lica.

Per a més informació

Museu d'Arqueologia de Catalunya
www.mac.cat

Parc Arqueològic Mines de Gavà
www.patrimonigava.cat

Consell Comarcal de l'Alt Empordà
www.altemporda.org

Patronat de Turisme Diputació de Lleida
www.lleidatur.com

Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona - Costa Daurada i Terres de l'Ebre
www.costadaurada.info
www.terresdelebre.travel

Universitat de Barcelona
www.ub.edu/cultural

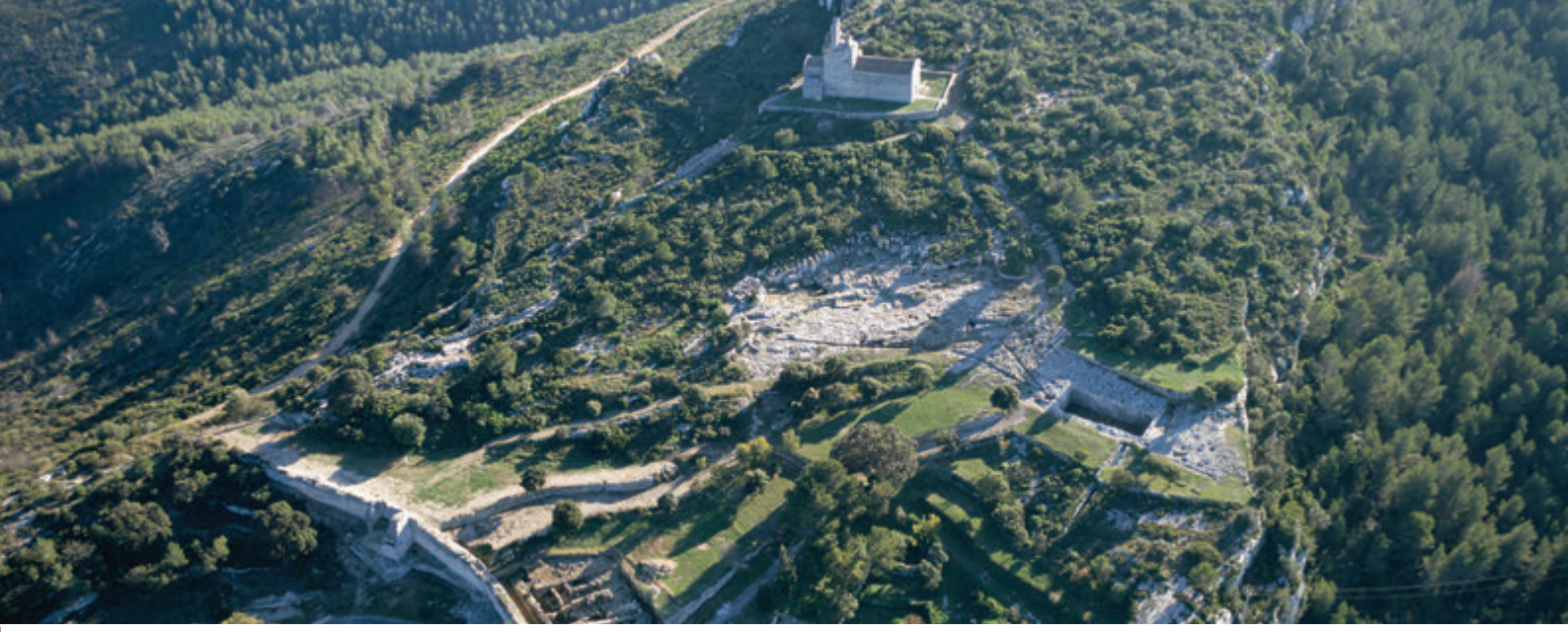

Olèrdola (Costa Barcelona)

Ruta dels Ibers

El naixement de la cultura ibèrica es relaciona amb la influència de pobles orientals a la península Ibèrica cap als segles VIII-VI aC. En els darrers anys, els ibers han estat objecte de grans exposicions internacionals. Catalunya, on les restes de la cultura ibèrica són una mica per tot arreu, ofereix la possibilitat de descobrir-ne els tresors i visitar sobre el terreny poblats i fortaleses.

Coordinada pel Museu d'Arqueologia de Catalunya, aplega els jaciments ibèrics més importants d'aquest període.

Què cal veure

• **El poblat ibèric del Puig de Sant Andreu d'Ullastret** (Costa Brava). La ciutat dels indigets i un museu on s'apleguen les principals troballes arqueològiques.

• **Olèrdola**. Muralles i conjunt arqueològic en un enclavament estratègic.

• **La Ciutadella de Calafell** (Costa Daurada). Una antiga fortificació que ha estat reconstruïda i ambientada per recrear la vida dels seus habitants.

Altres jaciments que formen part de la Ruta dels Ibers

Puig Castellet, a Lloret de Mar (Costa Brava).

Turó del Montgròs, al Brull. **L'Esquerda**, Roda de Ter. **Casol de Puigcastellet**, Folgueroles. **El Cogulló**, Sallent. **Ca n'Olivé**, Cerdanyola del Vallès (Costa Barcelona).

Poblat de Puig Castellar, a Santa Coloma de Gramanet (Barcelona).

El Castellet de Banyoles, a Tivissa. **La Moleta del Remei**, Alcanar (Terres de l'Ebre).

Fortalesa dels Vilars, Arbeca. **El Molí de l'Espígol**, a Tornabous (Terres de Lleida).

Què es pot fer

Les institucions responsables dels jaciments integrats a la Ruta dels Ibers organitzen conferències, visites teatralitzades, reconstruccions històriques i tastos de menjar ibèric, entre altres activitats. Molts jaciments disposen de serveis per a grups i grups escolars.

Jaciment i Centre d'Interpretació arqueològic del Camp de les Lloses de Tona (Paisatges Barcelona). Un espai permanent dedicat al món ibèric i romà, amb col·leccions d'arqueologia i un centre d'interpretació que organitza tallers d'arqueologia i història.

Per a més informació

Jaciment i Centre d'Interpretació del Camp de les Lloses de Tona
www.campdeleslloses.cat

Museu d'Arqueologia de Catalunya
www.mac.cat

Ajuntament d'Alcanar
www.alcanar.cat

Consell Comarcal de l'Alt Empordà
www.altemporda.org

Consell Comarcal del Baix Empordà
www.visitemporda.com

Patronat Municipal de Turisme de Calafell
www.turisme.calafell.cat

Empúries (Costa Brava)

Les colònies gregues

A diferència dels romans, que van dominar tot el territori de Catalunya assimilant els pobles que hi vivien, els grecs es van limitar a establir colònies a Empúries i Roses, amb finalitats comercials. L'indret no podia estar més ben triat: una gran badia, arrecerada per les muntanyes que formen el cap de Creus, a prop d'una plana fèrtil, l'Empordà.

Empúries (Costa Brava).
La ciutat grega i la ciutat romana: muralles, carrers, clavegueres i el port, fonamental per al comerç entre els colonitzadors grecs i els pobles indígenes. L'estàtua d'Asclepi, déu de la medicina, n'és una de les peces més destacades.

Roses, història i natura (Costa Brava).
Un projecte per donar a conèixer el patrimoni històric de l'antiga colònia grega, en el paisatge privilegiat del golf de Roses, amb especial atenció a la Ciutadella de Roses on hi ha les ruïnes de la colònia de Rodes i el seu museu, el castell de la Trinitat, el parc megalític i el paratge natural de la punta Falconera.

Per a més informació

Espai Cultural La Ciutadella de Roses
www.patrimonideroses.cat

Museu d'Arqueologia de Catalunya - Empúries
www.mac.cat

Consell Comarcal de l'Alt Empordà
www.altemporda.org

Ciutadella de Roses (Costa Brava)

Catalunya romana

Les guerres entre Roma i Cartago van convertir l'antiga colònia grega d'Empòrion en un punt estratègic. Els romans hi van arribar l'any 218 aC. Posteriorment es va desenvolupar a Catalunya la cultura urbana, amb una gran metròpoli, Tarraco –capital de la Hispania Citerior– i la important ciutat de Barcino (Barcelona). De la presència romana a Catalunya en resta un variat testimoni: grans obres civils, vil·les patrícies i el conjunt arqueològic de Tarragona, Patrimoni de la Humanitat.

Amfiteatre romà, Tarragona (Costa Daurada)

Què cal veure

Tarragona (Costa Daurada). El circ, el fòrum de la colònia, el fòrum provincial, l'amfiteatre, les muralles o la necròpoli es troben integrats en el conjunt urbà. L'antiga Tarraco és el centre d'una xarxa de grans monuments romans que inclou també l'arc de Berà, la pedrera del Mèdol i les vil·les dels Munts i el gran mausoleu de Centelles.

Vil·la Romana de Can Terrés, a la Garriga (Costa Barcelona). Una mansió rural del segle I aC.

Caldes de Montbui (Costa Barcelona). Les termes romanes més ben conservades de la Península.

Barcelona. El Museu d'Història de la Ciutat permet realitzar un recorregut subterrani per cases i carrers de la ciutat romana. Les muralles són les més importants de l'Imperi d'Occident.

D'altres llocs que es poden visitar són les ruïnes de Baetulo i el Museu de Badalona, Iesso (Guissona), Mataró, Teià i el Museu de Lleida.

Què es pot fer

• Tarraco Viva. El festival romà de Tarragona (Costa Daurada). La vida quotidiana, la música, els campaments romans, la cuina i la literatura eròtica.

• Ruta romana amb globus aerostàtic, a l'antiga Iesso, Guissona (Terres de Lleida).

• Passejar per la via romana del Capsacosta, des del pas de Traginers, a la Vall de Bianya fins a Sant Pau de Segúries (Pirineus).

Per a més informació

Badalona Ciutat Romana
www.museudebadalona.cat

Oficina de Turisme de la Garriga
www.lagarriga.cat

Patronat de Turisme Dip. de Lleida
www.lleidatur.com

Patronat de Turisme Dip. de Tarragona
www.costadaurada.info

Patronat Mun. de Turisme de Tarragona
www.tarragonaturisme.cat

Terra de Comtes i Abats, el Ripollès
www.terradecomtes.cat

Thermalia
www.visiteucaldes.cat

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

Pantocràtor, Sant Climent de Taüll, la Vall de Boí (Pirineus)

El romànic

Catalunya neix a recer dels Pirineus, al voltant de l'any 1000, i el romànic és el seu estil característic. Ara fa cent anys, una expedició arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans va donar a conèixer arreu del món un art que es distingeix per l'austeritat i l'espiritualitat. En el conjunt d'esglésies romàniques de la Vall de Boí, Patrimoni Mundial de la UNESCO, l'arquitectura arriba a una síntesi perfecta amb l'entorn natural. Al Museu Nacional d'Art de Catalunya, a Barcelona, es poden contemplar les pintures murals, d'extraordinària bellesa, que en decoraven l'interior.

Monestir de Sant Pere de Rodes (Costa Brava)

Sant Pere de Rodes, punt de partida del Camí de Sant Jaume a Catalunya, i **Santa Maria de Vilabertran**, a la Costa Brava són dos monestirs, construïts entre el segle X i el segle XIII. Situat en un indret de gran bellesa, Sant Pere de Rodes domina el cap de Creus. A Santa Maria de Vilabertran, important centre de pelegrinatge, es pot visitar el conjunt monàstic format per l'església, el claustre i el palau abacial.

Girona: el campanar de l'antiga catedral romànica, conegut com la **Torre de Carlemany**, l'església de l'antic monestir de **Sant Pere de Galligants**, els **banys àrabs** i el Tresor de la Catedral de Girona que conserva una peça excepcional: el **Tapís de la Creació**.

Besalú és un extraordinari conjunt medieval: el pont, l'església del **Monestir de Sant Pere**, **Sant Julià**, l'antic hospital de pelegrins, la casa Cornellà i l'**església de Sant Vicenç**.

La portalada del **Monestir de Santa Maria de Ripoll** és l'obra d'escultura romànica més important de Catalunya. Entorn de la figura del pantocràtor, es distribueixen els apòstols i els sants benaventurats, i diverses escenes bíbliques. També s'hi pot contemplar el panteó dels comtes del Casal de Barcelona. A prop de Ripoll hi trobem el **Monestir de Sant Joan de les Abadesses** (segle XII). **Església de Sant Cristòfol** a Beget.

La Vall d'Àneu: **Abadia de Santa Maria**, a Gerri de la Sal i **església de Sant Just i Pastor**, a Son. **Monestir de Sant Pere del Burgal**, a la Guingueta d'Àneu.

La Vall de Boí té el conjunt d'esglésies romàniques més important del món construït per picapedrers i artistes lombards: **Sant Climent** i **Santa Maria de Taüll**, **Sant Joan de Boí**, **Santa Eulàlia d'Erill la Vall**, **Sant Feliu de Barruera**, la **Nativitat** i **Sant Quirc de Durro**, **Santa Maria de Cardet** i l'**Assumpció de Cóll**. Edificis senzills i elegants, que conviden al recolliment, fets amb carreus de granit, embigats de fusta i voltes de canó, i esvelts campanars amb una doble funció de comunicació i vigilància del territori.

A la Vall d'Aran **Era Assumpció de Maria**, a Bossòst i **Santa Maria d'Arties** són les dues esglésies més destacades, d'estil romànic lombard, dels segles XII i XIII. D'altres esglésies que cal visitar són **Sant Andrèu de Salardú**, **Sant Miquèu de Vielha**, el santuari d'**Era Mair deth Diu** de Cap d'Aran i les restes de l'església preromànica de **Santa Maria de Mijaran**.

A Cardona trobem l'**església i cripta de Sant Vicenç** (segle XI).

Sant Cugat del Vallès: **Monestir de Sant Cugat del Vallès** (segle IX). Cal destacar l'impressionant claustre, amb 72 parelles de columnes i capitells.

Conjunt monumental de les esglésies de Sant Pere a Terrassa (segles IX-XII). És l'únic conjunt de tres esglésies episcopals, freqüents a l'edat mitjana, que s'ha conservat fins als nostres dies. En destaquen les pintures murals i la piscina baptismal.

Beget, Camprodon (Pirineus)

Pont medieval de Besalú (Pirineus)

Pirineu Comtal. Rutes del naixement de Catalunya

Un nou producte turístic dedicat als orígens medievals de Catalunya que recorre les comarques pirinenques, des del cap de Creus fins a la Vall de Boí, mitjançant dues xarxes principals i 13 recorreguts locals que posen en relació monuments i esglésies, vil·les i museus.

Costa Brava

Alt Empordà
Monestir de Sant Pere de Rodes (segle X).
Castell de Peralada.
Monestir de Santa Maria de Vilabertran (segles XII-XIII).
A Castelló d'Empúries: basílica de Santa Maria, cúria, presó, Pont Vell i palau dels Comtes, entre d'altres.

Baix Empordà
La Bisbal d'Empordà: castell dels bisbes de Girona (segles XI-XII).
Peratallada: castell de Peratallada (segles X-XI); església de Sant Esteve de Peratallada (segle XIII).
Pals: església de Sant Pere (segle XI).

Gironès
Girona: la Torre de Carlemany, l'església de l'antic monestir de Sant Pere de Galligants, els banys àrabs. El Tresor de la Catedral de Girona, que conserva una peça excepcional: el Tapís de la Creació. Museu d'Art de Girona, amb una col·lecció d'art romànic, en la qual destaquen les talles i els capitells, alguns dels quals procedents de Sant Pere de Rodes.

Pirineus

Garrotxa
A Besalú: església del monestir de Sant Pere, Sant Julià, antic hospital de pelegrins, casa Cornellà i església de Sant Vicenç.

Ripollès
La portalada del monestir de Santa Maria de Ripoll (segle XII).
El panteó dels comtes del Casal de Barcelona.
Monestir de Sant Joan de les Abadesses (segle XII).
Església de Sant Cristòfol, a Beget (segle XII).

Cerdanya
Santa Maria de Talló, a Bellver de Cerdanya (segle XII). És l'edifici religiós més important de la comarca.
Santa Maria de Músser, a Lles. Té un massís campanar amb coberta piramidal.

Alt Urgell
Catedral de la Seu d'Urgell. Un dels millors exemples del romànic italianitzant de Catalunya, amb el claustre i el Museu Diocesà, que conserva el manuscrit del *Beatus de la Seu d'Urgell* (segle X).

Pallars Sobirà
La Vall d'Àneu. Abadia de Santa Maria a Gerri de la Sal i església de Sant Just i Pastor a Son. Monestir de Sant Pere del Burgal a la Guingueta d'Àneu.

Alta Ribagorça
La Vall de Boí. El conjunt d'esglésies romàniques més important del món construït per picapedrers i artistes lombards: Sant Climent i Santa Maria de Taüll, Sant Joan de Boí, Santa Eulàlia d'Erill la Vall, Sant Feliu de Barruera, la Nativitat i Sant Quirc de Durro, Santa Maria de Cardet i l'Assumpció de Cóll. Edificis senzills i elegants, que conviden al recolliment, fets amb carreus de granit, embigats de fusta i voltes de canó, i esvelts campanars amb una doble funció de comunicació i vigilància del territori.

Pallars Jussà
Església de Santa Maria de Covet (segle XII).
Castell de Mur (segle XI).

Solsonès
Catedral de Santa Maria de Solsona (segle XII). Conserva tres absis romànics i la capella de la Mare de Déu del Claustre (segle XII).

Sant Climent de Taüll, la Vall de Boí (Pirineus)

Museu Episcopal i campanar de la catedral de Vic (Paisatges Barcelona)

Tapís de la Creació, catedral de Girona (Costa Brava)

Museu Diocesà i Comarcal de Solsona, conté una part de les pintures murals de l'església de Sant Quirze de Pedret.

Berguedà
Església de Jaume de Frontanyà (segle XI).
Pintures de l'església de Sant Quirze de Pedret, a Cercs (segles IX-X).
Conjunt visigòtic, preromànic i romànic.
Església de Sant Vicenç d'Obiols (segle IX).
Església de Sant Llorenç, prop de Bagà (segles X-XII).

Paisatges Barcelona

Bages
Església i cripta de Sant Vicenç (segle XI), a Cardona.
Monestir de Santa Maria de l'Estany i la seva església del segle XII.
Monestir de Sant Benet, actual seu de Món St Benet, és una abadia benedictina, construïda al segle XII i activa fins al segle XIX, a Sant Fruitós de Bages.

Osona
Monestir benedictí de Sant Pere de Casserres (segles X-XI), a les Masies de Roda.

Església de Sant Vicenç de Torelló.
Conjunt arquitectònica de Santa Maria de Lluçà.
L'impressionant campanar que s'alça fins a 46 metres de la catedral de Vic, consagrada l'any 1038 pel bisbe Oliba.

Al Museu Episcopal de Vic, una de les millors col·leccions d'art medieval de Catalunya, en conserva relleus de la portalada, capitells i altres significatius elements romànics.

Per a més informació

Centre del Romànic de la Vall de Boí
www.centreromanic.com

Monestir de Sant Cugat
www.turisme.santcugat.cat

Museu Episcopal de Vic
www.museuepiscopalvic.com

Museu Nacional d'Art de Catalunya
www.mnac.cat

Ajuntament de Terrassa
www.visitaterrassa.cat

Consell Comarcal de l'Alt Empordà
www.altemporda.org

Consell Comarcal del Baix Empordà
www.visitemporda.com

Consell Comarcal del Berguedà
www.elbergueda.cat

Consell Comarcal del Pallars Jussà
www.pallarsjussa.net

Oficina de Turisme de Besalú
www.besalu.cat

Oficina de Turisme de Vic - Impevic
www.victurisme.cat

Patronat Comarcal de Turisme de la Cerdanya
www.cerdanya.org

Patronat de la Vall de Boí
www.vallboi.com

El romànic al MNAC

A Barcelona es pot contemplar un conjunt extraordinari de pintura mural, procedent de les esglésies de la Vall de Boí que formen part de la Ruta del Pirineu Comtal. El Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) presenta, a més, una important col·lecció d'art medieval i modern.

El camí dels Bons Homes

L'interès per altres formes d'espiritualitat ha popularitzat el catarisme, una doctrina religiosa que va arrelar a Occitània a l'època medieval. El 1213, el Papa Innocenci III va llançar una croada contra els Bons Homes (homes i dones de rígida moral, que rebutjaven les riqueses i s'oposaven a l'església catòlica i al sistema feudal). A Catalunya, una ruta turística reconstrueix l'itinerari que van seguir en el seu exili els Bons Homes, des del mític castell de Montsegur, a la regió francesa de l'Arieja, fins al santuari de Queralt, a prop de Berga, a través del Parc Natural del Cadí-Moixeró.

Què cal veure

Santuari de Queralt, a Berga (Pirineus). Situat a 1.200 metres d'altura, amb unes vistes extraordinàries, és el punt de partida de la ruta.

Castell de Gósol (Pirineus). Un poblet emmurallat, als peus del Pedraforca, que ha conservat el caràcter medieval, on es poden veure les ruïnes del castell dels barons de Pinós.

Centre Medieval i dels Càtars, a Bagà (Pirineus), un centre d'interpretació del catarisme, instal·lat a l'antic Palau dels Pinós.

Bellver de Cerdanya (Pirineus). El nucli original, del segle XIII, amb l'església de Sant Jaume i la plaça porticada, està molt ben conservat. A les rodalies de Bellver es pot visitar l'església de Santa Maria de Talló, considerada la catedral del romànic de la Cerdanya, envoltada d'un conjunt de dotze esglésies.

Què es pot fer

El camí dels Bons Homes és actualment un sender de gran recorregut (GR-107) que es pot recórrer a peu, a cavall i, en molts trams, en bicicleta de muntanya. Al llarg del trajecte es poden seguir les petjades del catarisme pels Pirineus.

També hi ha la possibilitat de fer els recorreguts dels llocs on van viure els Bons Homes, a les comarques del Berguedà, l'Alt Urgell i el Solsonès, en cotxe.

Per a més informació

Consell Regulador del Camí dels Bons Homes
www.camidelsbonshomes.com

Consell Comarcal del Berguedà
www.elberguedà.cat

Patronat Comarcal de Turisme de la Cerdanya
www.cerdanya.org

Solsona Turisme
www.solsonaturisme.com

Bellver de Cerdanya (Pirineus)

Gósol, Berguedà (Pirineus)

El Call de Girona (Costa Brava)

El Miqvé de Besalú (Pirineus)

Tortosa (Terres de l'Ebre)

Catalunya jueva

Els jueus van arribar a la península Ibèrica al segle I, pocs anys després de la destrucció del Segon Temple de Jerusalem. Entre els segles XII i XIV, la comunitat hebrea va tenir una gran influència social, política, econòmica i cultural. Després de l'expulsió d'Espanya el 1492, aquest llegat va restar en l'oblit. En els darrers anys s'han recuperat alguns dels edificis principals dels barris jueus de Girona i d'altres ciutats, i s'han creat rutes que posen en relleu la importància de l'aportació hebrea a la Catalunya medieval.

Girona (Costa Brava).

El Call. La comunitat jueva va viure sis-cents anys a Girona, en el laberint de carrers estrets i costeruts al voltant del carrer de la Força. Amb més de tres-cents habitants, va ser la més nombrosa de Catalunya, després de la de Barcelona. Al segle XIII, Nahmànides, més conegut com a Bonastruc ça Porta, hi va crear la primera escola cabalística de la Península.

Centre Bonastruc ça Porta. Està instal·lat a l'antiga casa de Nahmànides, al carrer de la Força de Girona. Acull el Museu d'Història dels Jueus que reconstrueix la història de les comunitats jueves a la Catalunya medieval, i compta amb una important col·lecció de lapidària hebrea.

Itineraris pel Call i recorreguts didàctics pel Museu d'Història dels Jueus.

L'Institut d'Estudis Nahmànides és un centre de documentació, de recerca i de formació sobre la cultura jueva.

Castelló d'Empúries (Costa Brava). Traçat urbanístic del Call, inscripcions en hebreu, làpides funeràries i les restes de la Sinagoga Nova.

Besalú (Pirineus). El Miqvé de Besalú va ser el tercer descobert a Europa l'any 1964. Està considerat un dels més ben conservats dels 10 existents a Europa. S'ha recuperat l'antiga sinagoga medieval datada del 1264 i disposa d'un centre d'interpretació del Call.

Barcelona. Al segle XIII, la comunitat jueva de Barcelona va arribar a tenir 4.000 habitants. En els carrerons del Call, entre els carrers Banys Nous, Sant Sever, Sant Honorat i la Baixada de Santa Eulàlia, s'ha creat un itinerari senyalitzat al voltant de la Casa de l'Alquimista on es pot visitar un centre d'interpretació. Una de les fites del recorregut pel Call barceloní és la visita al recinte de la Sinagoga Major, al carrer Marlet.

Tortosa. El Call Vell de Tortosa, un entramat d'estrets carrerons que encara avui existeix, va ser una donació del comte de Barcelona als jueus el 1148. Al segle XIII ja s'havia construït el Call Nou, del qual es conserven diversos elements arquitectònics. El conjunt format pels carrers Jerusalem, Major de Remolins, Vilanova i la plaça Figuereta ofereix un espai per a la passejada.

Per a més informació

Patronat Call de Girona
www.girona.cat/call

Oficina de Turisme de Besalú
www.besalu.cat

Oficina de Turisme de Castelló d'Empúries
www.castello.cat

Oficina de Turisme de Tortosa
www.tortosaturisme.cat

Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona - Costa Daurada i Terres de l'Ebre
www.costadaurada.info
www.terresdelebre.travel

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

Caminos de Sefarad. Red de juderías de España
secretaria@redjuderias.org
www.redjuderias.org

Els Reials Monestirs de Catalunya. La Ruta del Cister

Al segle XI va néixer a Europa un moviment de renovació monàstica que proposava un retorn a la vida de treball, oració i acolliment de pelegrins. Els reis de Catalunya i Aragó van confiar en l'ordre del Cister l'organització de grans monestirs en els territoris recuperats als musulmans. Els monestirs de Santes Creus, Vallbona de les Monges i Poblet –amb el panteó dels reis de la Corona d'Aragó– són tres joies de l'arquitectura gòtica. Al seu voltant s'ha creat una ruta turística que integra arquitectura i paisatge.

Monestir de Santes Creus (Costa Daurada)

Vallbona de les Monges (Terres de Lleida)

Els tres principals monestirs cistercencs de Catalunya formen la Ruta del Cister, un conjunt de propostes turístiques que combinen la cultura i el lleure.

Monestir de Poblet, a Vimbodí (Costa Daurada). El conjunt cistercenc habitat més gran d'Europa, declarat per la UNESCO Patrimoni de la Humanitat. A partir de la Porta Reial s'inicia una visita guiada per les diferents dependències de l'antiga clausura.

Destaca l'església de Santa Maria de Poblet, amb el retaule d'estil renaixentista, el claustre amb el lavatori, la sala capitular, el refetor i la biblioteca. A Poblet es troben els Panteons Reials de la Corona d'Aragó.

El monestir acull dos museus: el de Poblet, amb pergamins i incunables de gran valor, i el de la Restauració.

Monestir de Santes Creus, a Aiguamúrcia (Costa Daurada). És el que reprodueix amb més fidelitat el pla de construcció de Sant Bernat. Actualment no té vida monàstica. Això permet al visitant recórrer tot el cenobi. Destaca el dormitori dels monjos, que acull, a l'estiu, concerts de música clàssica; el sepulcre del rei Pere el Gran, amb una gran urna de pòrfir roig, i el claustre del segle XIV.

Monestir de Santa Maria de Vallbona, a Vallbona de les Monges (Terres de Lleida). És l'únic monestir femení de la ruta que ha conservat la comunitat, sense interrupcions, al llarg de 800 anys.

Destaquen els dos cimboris gòtics, el claustre romànic, la col·lecció d'escuts heràldics esculpits a la sala capitular, la capella de la Mare de Déu del Claustre, i l'església abacial i la tomba de la reina Violant d'Hongria.

Vallbona de les Monges ofereix un excel·lent servei d'hosteria. Rutes a peu i en bicicleta de muntanya (GR- 175), amb propostes de visita a llocs d'interès cultural, paisatgístic i històric. La ruta principal té 104 km i les variants per fer en bicicleta o a cavall, 26,5 km.

Per a més informació

La Ruta del Cister
www.larutadelcister.info

Museu d'Història de Catalunya
www.mhcat.cat

Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona - Costa Daurada
www.costadaurada.info

Miravet (Terres de l'Ebre)

Domus templi: la Ruta del Temple

Creada al final del segle XI per protegir el Temple de Jerusalem, l'ordre religiosa i militar del Temple es va establir des de molt aviat a Catalunya. Els templers van lluitar en la conquesta de Tortosa i Lleida i van rebre de la corona catalanoaragonesa importants concessions. La seva influència és visible encara en una àmplia regió fronterera entre Catalunya, el País Valencià i l'Aragó, on s'ha creat una ruta turística que enllaça fortaleses i conjunts urbans, amb el riu Ebre com a punt de referència constant.

Castell de Miravet (Terres de l'Ebre). Construït en un punt estratègic, sobre el pas del riu Ebre, el castell de Miravet va ser, al segle XIII, un important centre administratiu i polític, on es custodiaven els arxius i els tresors de l'Orde del Temple de la Corona d'Aragó.

L'estructura original romànica s'ha mantingut i revela l'ús militar, amb les dependències distribuïdes al voltant d'un gran pati.

A sota de la muralla, que s'estén per una penya sobre el riu, es pot veure l'antiga alqueria musulmana.

Tortosa (Terres de l'Ebre). Senyors de Tortosa, els cavallers del Temple van impulsar la urbanització de nous barris més enllà de les muralles de la ciutat romana.

Malgrat que el castell de la Suda no és obra del Temple, l'orde hi va tenir importants obligacions militars. Des d'aquesta fortalesa es contempla una magnífica panoràmica del riu Ebre. La catedral de Santa Maria, del segle XIV, és un altre dels edificis que cal visitar.

Visites guiades interpretatives a Miravet i els seus entorns.

Castell de Gardeny i Centre d'Interpretació de l'Orde del Temple, a Lleida (Terres de Lleida). El conjunt monumental de Gardeny, construït a mitjan segle XII, és un dels màxims exponents de l'arquitectura del Temple a la Corona d'Aragó.

Emmurallat, es distribueix al voltant d'un pati central. Entre els seus edificis destaquen la torre-residència i l'església de Santa Maria de Gardeny, d'època romànica.

Per a més informació

Museu d'Història de Catalunya
www.mhcat.cat

Oficina de Turisme de Tortosa
www.tortosaturisme.cat

Patronat de Turisme Diputació de Lleida
www.lleidatur.com

Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona - Terres de l'Ebre
www.terresdelebre.travel

Turisme de Lleida
www.turismedelleida.cat

L'esplendor de Catalunya: temps de gòtic

El gòtic és l'estil d'edificis civils com les Drassanes i el Saló del Tinell, a Barcelona, i de les catedrals de Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona i Tortosa. A l'edat mitjana, la catedral és centre i mirall de la vida urbana. La seva arquitectura reprodueix simbòlicament l'ordre de l'església, la comunitat s'aplega sota les seves naus en funció dels diferents oficis. Una visita a les catedrals catalanes permet descobrir el procés constructiu d'una obra de llarga durada, en la qual van intervenir una gran quantitat de creadors i artesans.

Santa Maria del Mar (Barcelona)

Claustre de la catedral de Tarragona (Costa Daurada)

Catedral de Girona (Costa Brava). Un dels espais més singulars de l'arquitectura medieval: una gran nau de gairebé 23 metres, la més ampla del món, construïda sobre l'antiga catedral romànica. Destaca el claustre i la Torre de Carlemany, d'estil romànic.

Al seu voltant s'organitzen rutes i visites comentades i un taller dedicat a la fabricació dels vitralls.

Basílica de Santa Maria de Castelló d'Empúries (Costa Brava). La catedral de l'Empordà, amb un espectacular retaule d'alabastre.

La catedral de Barcelona aplega al seu voltant el barri gòtic, amb el conjunt de la plaça del Rei. Destaca la capella de Santa Llúcia, el claustre i la façana d'estil neogòtic.

Santa Maria del Mar, a Barcelona, és un dels edificis més bells del gòtic català. Al seu costat hi ha els palaus del carrer Montcada, convertits en museus i galeries d'art.

La Seu Vella, a Lleida (Terres de Lleida). La seva silueta inconfusible és un símbol per als lleidetans. Destaca el gran campanar, el claustre i la Porta dels Apòstols.

Catedral de Tarragona (Costa Daurada). Construïda al damunt d'un temple romà dedicat a August. Destaca especialment la gran rosassa, el claustre, la sala capitular i els monuments funeraris.

Catedral de Tortosa (Terres de l'Ebre). Cal veure el retaule de la Transfiguració, de Jaume Huguet, i el retaule de Santa Maria, a l'altar major.

La Seu de Manresa (Paisatges Barcelona). Un monument a cavall de quatre segles: estil gòtic, amb façana renaixentista i claustre barroc.

Catedral de Vic (Paisatges Barcelona). Del romànic al neoclàssic. Destaca la cripta romànica, el claustre de dos pisos i la decoració de la gran nau, obra de Josep M. Sert.

Catedral de Solsona (Pirineus). Forma part d'un conjunt d'art medieval amb el Museu Diocesà, l'Hospital d'en Llobera, la Casa Aguilar i el Castellvell.

Catedral de la Seu d'Urgell (Pirineus). Una obra mestra del romànic, en el centre d'un conjunt monumental de gran valor.

Per a més informació

Oficina de Turisme de Castelló d'Empúries
www.castello.cat

Oficina de Turisme de Manresa
www.manresaturisme.cat

Oficina de Turisme de Tortosa
www.tortosaturisme.cat

Oficina de Turisme de Vic - IMPEVIC
www.victurisme.cat

Patronat Municipal de Turisme de Tarragona
www.tarragonaturisme.cat

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

Turisme de Lleida
www.turismedelleida.cat

Castell de Requesens, la Jonquera (Costa Brava)

Castells i fortaleses

Els castells i fortaleses escampats per tot Catalunya ens transporten a un passat de lluites pel control de les fronteres i l'explotació dels territoris de conquesta. D'origen militar, amb el temps van esdevenir palaus i residències nobles. Molts pobles de Catalunya han conservat el seu castell, que corona la vila; hi ha castells i torres de guaita integrats en l'entorn natural i pobles emmurallats, a l'interior i a prop del mar.

Castell de Mur i castell de Guàrdia (Pirineus). Construïts a l'alta muntanya, en cims i valls que, als segles X i XI, van ser frontera entre el món cristià i el món musulmà.

Castells de l'Empordà (Costa Brava). El castell de Peralada és un important centre cultural i d'esbarjo, amb un museu i un casino. Cada any acull el Festival Internacional de Música, que és un punt de referència de les activitats estivals.

A l'Empordà es poden visitar també la Ciutadella de Roses; el castell de Requesens, a la Jonquera; el castell de Montgrí, a Torroella de Montgrí; el castell de Peratallada i el castell d'Empordà, a la Bisbal d'Empordà, que actualment són hotels.

La Vila Vella de Tossa de Mar (Costa Brava). Amb les seves torrasses i torres de vigilància, és l'únic recinte emmurallat que es conserva a la costa catalana.

Castells de Lleida (Terres de Lleida). Els castells de Lleida reunits en una associació que organitza activitats culturals, de descobriment de la geografia i les tradicions: la Ruta dels Castells proposa un itinerari per poblacions amb castell.

Montblanc i els castells de la Costa Daurada. El recinte emmurallat de Montblanc (1.500 metres amb una trentena de torres i diferents construccions militars) i els castells de Calafell i Escornalbou, a Riudecanyes.

Castell de Montesquiu (Paisatges Barcelona). Hi ha constància documental des del segle XII i està situat dins l'espai natural del parc del mateix castell.

Castell i muralles d'Hostalric (Costa Brava). Domina el pas des dels Pirineus fins a Barcelona. D'origen medieval, va ser remodelat al segle XVIII.

Per a més informació

Castells de Lleida
www.castellsdelleida.com

Consell Comarcal de l'Alt Empordà
www.altemporda.org

Consell Comarcal del Baix Empordà
www.visitemporda.com

Consell Comarcal del Pallars Jussà
www.pallarsjussa.net

Hostalric
www.hostalric.cat

Oficina de Turisme de Tossa de Mar
www.infotossa.com

La guerra del Francès

Una proposta turística de nova creació recorre els principals escenaris de la guerra del Francès (1808-1814): camins i dreceres, castells i monuments que recorden l'ocupació de Catalunya per les tropes napoleòniques, la resistència de les guerrilles, el setge de Girona i de Tarragona i la batalla del Bruc.

Museu d'Art Contemporani de Barcelona, MACBA (Barcelona)

Catalunya, cultura i paisatge: la modernitat

La Catalunya moderna és el resultat del desenvolupament industrial, de la recuperació de les tradicions i de l'esperit cosmopolita. Al voltant de l'any 1900, el modernisme va esdevenir l'estil de les grans obres civils i de la burgesia il·lustrada, i va deixar empremta, sobretot en el camp de l'arquitectura, amb l'obra de grans mestres: Gaudí, Domènech i Montaner i Puig i Cadafalch. L'obra dels arquitectes Josep Lluís Sert, Ricard Bofill i Enric Miralles i Benedetta Tagliabue n'és la continuació al segle XX i XXI.

Institut escolar Prat de la Riba, Reus (Costa Daurada)

Temple de la Sagrada Família (Barcelona)

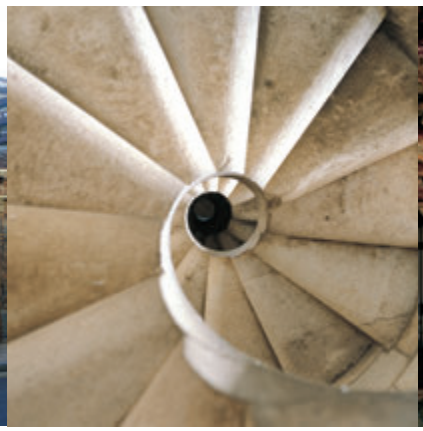

Palau de la Música Catalana (Barcelona)

Mercat de Santa Caterina (Barcelona)

Gaudí

L'arquitectura d'Antoni Gaudí no deixa mai de sorprendre i fascinar. Unes vegades són els elements estructurals, les sofisticades tècniques constructives, que reclamen l'atenció del visitant. D'altres vegades és l'ús dels materials, la fantasia i l'originalitat dels elements decoratius. Al voltant de les seves principals creacions, declarades per la UNESCO Patrimoni de la Humanitat, s'han desenvolupat recursos que ajuden a comprendre el món de Gaudí i el context històric i cultural en què va realitzar la seva obra.

Parc Güell (Barcelona)

Casa Batlló (Barcelona)

Cripta de la Colònia Güell (Barcelona)

Casa Milà, "la Pedrera" (Barcelona)

Barcelona

La Casa Milà "la Pedrera" (1906-1910). Una casa de veïns a l'Eixample de Barcelona que recorda els monuments megalítics, un terrat amb xemeneies i badalots de trencadís; la Pedrera és actualment el centre cultural de la Fundació Caixa Catalunya, amb un espai dedicat a Gaudí i un pis reconstruït que permet veure com s'hi vivia a l'any 1910.

La Casa Batlló (1905-1907). Gaudí va reformar una casa preexistent i la va convertir en un fabulós palau, amb la taulada d'escates de dragó i la façana multicolor, com un llac de nenúfars.

Sagrada Família. Amb les torres de la façana del Naixement i els pinacles que anticipen el cubisme, és un dels monuments més coneguts del món.

Palau Güell (1885-1900). La residència del comte de Güell, mecenes i amic de Gaudí, a tocar de la Rambla, a Barcelona.

Casa Vicens (1883-1889). Una casa d'estiueig al barri de Gràcia, amb una espectacular façana de rajola i maó.

Parc Güell (1900-1914). Una ciutat-jardí integrada en la naturalesa amb grutes i viaductes, i una gran plaça amb el banc de rajola dissenyat per Jujol.

Cripta de la Colònia Güell (1908-1915), a Santa Coloma de Cervelló (Costa del Garraf). Paraboloides, hiperboloides, helicoides: la geometria al servei de l'arquitectura. Una de les creacions més agosarades de Gaudí, laboratori de la Sagrada Família.

Altres centres d'interès

Cooperativa Obrera Mataronense (1878-1882), a Mataró (Costa del Maresme). Una de les primeres obres de Gaudí, propera a l'esperit del socialisme utòpic.

Els jardins Artigas a la Pobla de Lillet (Pirineus) (1903-1910). Un jardí amb coves, escultures i fonts: una rèplica del Parc Güell a la Catalunya humida.

Gaudí Centre Reus, a Reus (Costa Daurada). Un centre d'interpretació de la vida i l'obra de Gaudí a la seva ciutat natal: objectes i llibres, multipantalles i maquetes sensorials expliquen la seva relació amb Reus.

Per a més informació

Casa Batlló
www.casabatllo.cat

Junta Constructora del Temple de la Sagrada Família
www.sagradafamilia.org

La Pedrera de Caixa Catalunya
obrasocial.caixacatalunya.com

Consell Comarcal del Berguedà
www.elbergueda.cat

Consorci de Turisme del Baix Llobregat
(Colònia Güell)
www.turismebaixllobregat.com

Patronat Municipal de Turisme i Comerç de Reus
www.reus.cat/turisme/

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

Jujol

En els darrers anys el món ha descobert Josep Maria Jujol. Deixeble avantatjat de Gaudí, autor de peces emblemàtiques com el banc del Parc Güell o les pintures de La Pedrera, Jujol és un arquitecte amb personalitat pròpia, pioner en l'ús de referents de la tradició artística i en la utilització de materials pobres en l'arquitectura i el disseny. La seva obra sensual, lluminosa i barroca s'identifica amb els paisatges del Camp de Tarragona.

Bancs del Parc Güell (Barcelona)

Domènech i Montaner

Lluís Domènech i Montaner és un precursor del racionalisme arquitectònic amb estructures diàfanes i amb un ús modern dels bastiments de ferro i de maó vist. Al mateix temps, la seva arquitectura es caracteritza per la fastuositat dels elements decoratius que remeten a la tradició medieval catalana. Els mosaics, els vitralls, els ferros forjats, les escultures: un món delirant de formes i colors que culmina en l'escenari i la claraboia del Palau de la Música Catalana.

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (Barcelona)

Palau de la Música Catalana (Barcelona)

Barcelona

Palau de la Música Catalana (1905-1908). Creat per iniciativa de l'Orfeó Català, va ser concebut com un temple de l'art, amb escultures al·legòriques i espectaculars vitralls.

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (1902). Una estructura singular de pavellons envoltats de jardins, amb torratxes de maó, mosaics i escultures, i una façana monumental, oberta a la ciutat, amb l'escala i la torre orientades a la Sagrada Família.

Editorial Montaner i Simón (1879). Un edifici industrial, actualment seu de la Fundació Antoni Tàpies.

Castell dels Tres Dragons. El restaurant de l'Exposició Universal de 1888, actualment Museu de Zoologia.

Casa Lleó Morera (1902). Al passeig de Gràcia, al costat de la Casa Batlló.

Fonda Espanya (1902). A Barcelona, al costat del Gran Teatre del Liceu, un restaurant de l'estil 1900 amb llum submarina.

Altres obres

Casa Museu Lluís Domènech i Montaner, a Canet (Costa Barcelona). Un mas del segle XVII, estudi de l'arquitecte i un conjunt d'obres que inclouen l'Ateneu Obrer, la reforma del castell de Santa Florentina i la Casa Roura.

Institut Pere Mata i Casa Navàs, a Reus (Costa Daurada). Un gran equipament públic i una residència particular, elegant i luxosa, amb mobles de Gaspar Homar. A Reus, també es pot veure la Casa Rull.

La Casa Solà-Morales d'Olot (Pirineus), el **Mausoleu de Jaume I** a Tarragona i la **Bodega Cooperativa de l'Espluga de Francolí** (Costa Daurada).

Per a més informació

Fundació Antoni Tàpies
www.fundaciotapies.org

Palau de la Música Catalana
www.palaumusica.cat

Patronat Municipal de Turisme i Comerç de Reus
www.reus.cat/turisme

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

Fàbrica Casaramona (Barcelona)

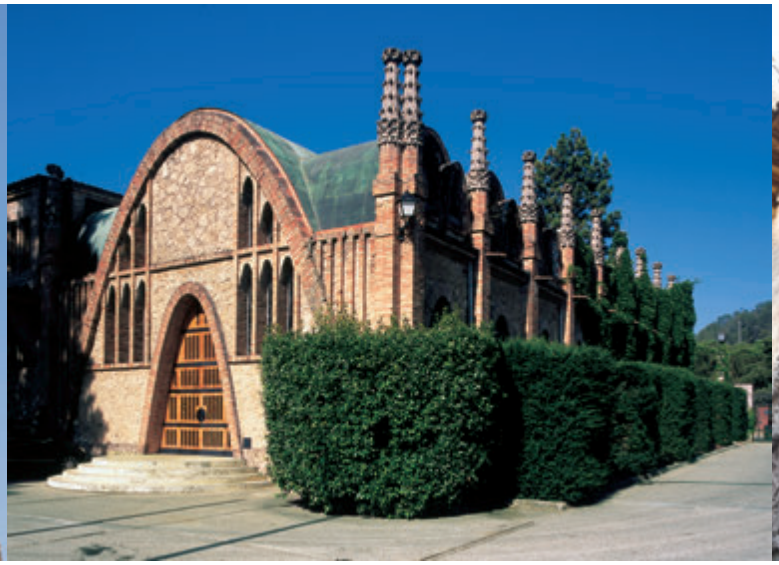

Caves Codorniu, Sant Sadurní d´Anoia (Costa Barcelona)

Palau del Baró de Quadras (Barcelona)

Puig i Cadafalch

Al final del segle XIX, l'escola catalana d'arquitectura va rebutjar la tradició clàssica per reivindicar la modernitat del gòtic, l'estil de les grans catedrals. Josep Puig i Cadafalch el va prendre com a model per construir luxoses residències (el Palau del Baró de Quadras), cases d'habitatges (la Casa de les Punxes) i edificis industrials (la Fàbrica Casaramona, convertida actualment en el centre cultural CaixaForum).

Barcelona

Casa Amatller (1898-1900). D'estil eclèctic, influït per l'arquitectura flamenca, acull un Centre del Modernisme.

Casa Tarrades - La Casa de les Punxes (1905). Un dels edificis més espectaculars de l'Eixample, evocador del passat medieval.

Fàbrica Casaramona (1911). Un edifici industrial de naus amples i lluminoses. Actualment és el centre cultural CaixaForum.

D'altres edificis de Puig i Cadafalch a Barcelona són: el Palau Macaya, al passeig de Sant Joan; el Palau del Baró de Quadras, a la Diagonal (actualment Casa Àsia) i el cafè Els Quatre Gats, a la Casa Martí, a prop de la plaça de Catalunya.

Altres obres

A la Costa Barcelona. Puig i Cadafalch va construir diversos edificis a Argentona (la residència familiar de Can Garí) i a Mataró (Casa Coll i Regàs, actual Fundació Caixa Laietana), Can Sisternes, La Beneficència, el Saló de Sessions de l'Ajuntament, Casa Parera i el mercat del Rengle), units per una ruta turística.

Caves Codorniu (1906), a Sant Sadurní d'Anoia (Costa Barcelona), amb la sala de recepció, les bodegues i el porxo de les preses.

Per a més informació

CaixaForum
www.laCaixa.es/ObraSocial

Casa Amatller
www.amatller.org

Museu Nacional d'Art de Catalunya - MNAC
www.mnac.cat

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

Bellesa útil

El modernisme va comportar una revolució en el camp de les arts decoratives. Entre els artistes més destacats d'aquest moviment hi ha l'ebenista i dissenyador de mobles Gaspar Homar i el joier Lluís Masriera. L'obra de Gaspar Homar es pot contemplar a la Casa Navàs de Reus, i a les sales del Museu Nacional d'Art de Catalunya, on es conserva el conjunt de la Casa Lleó Morera de Lluís Domènech i Montaner del passeig de Gràcia. Les joies de Lluís Masriera són al Museu Nacional d'Art de Catalunya i al Museu d'Art Jaume Morera de Lleida.

Obra de Gaspar Homar al MNAC - Museu Nacional d'Art de Catalunya (Barcelona)

Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica, mNACTEC, Terrassa (Costa Barcelona)

Turisme industrial

TURISME INDUSTRIAL

Catalunya va encapçalar la Revolució Industrial a la península Ibèrica. El desenvolupament econòmic produït per la industrialització va ser clau en la renovació artística i cultural del modernisme. El món industrial presenta un doble atractiu des del punt de vista turístic: d'una banda, conèixer antics procediments de fabricació que s'han conservat fins avui; de l'altra, descobrir el llegat de l'arquitectura industrial escampada per tot Catalunya.

Colònia tèxtil de Cal Riera, Puig-reig (Pirineus)

Mina de Sal, Cardona (Paisatges Barcelona)

Resclosa al riu Llobregat, Berguedà (Pirineus)

La Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya (XATIC) aplega vint poblacions catalanes que han conservat els testimonis del passat industrial de Catalunya, els més artesanals i els més moderns: de la producció de taps de suro a la mineria, de la fabricació de paper a les colònies tèxtils.

Parc Cultural de la Muntanya de Sal, a Cardona (Paisatges Barcelona). La geologia i la història de l'aprofitament de la sal, des del neolític fins als usos industrials, a l'interior d'una antiga mina.

Ecomuseu-Farinera, a Castelló d'Empúries (Costa Brava). Una activitat farinera que es remunta a l'època medieval, un antic molí del segle XIX, un museu que estudia les relacions entre la indústria i el paisatge, la gent i el territori.

Museu de la Tècnica de Manresa, a Manresa (Paisatges Barcelona). Instal·lat en els dipòsits que garantien el subministrament d'aigua de la ciutat. Al seu voltant, una xarxa d'establiments industrials que es poden visitar: fàbriques tèxtils, farineres i l'antic escorxador.

Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya (mNACTEC), a Terrassa (Costa Barcelona). El funcionament d'una fàbrica tèxtil, a partir d'una col·lecció de màquines que permeten seguir tot el procés de fabricació dels teixits, i exposicions permanents dedicades a l'energia i el transport.

Museu Industrial del Ter, a Manlleu (Paisatges Barcelona). Un museu sobre la industrialització on es mostren les grans transformacions productives i socials que l'aprofitament energètic del riu Ter va fer possible des de mitjan del segle XIX.

VINSEUM Museu de les Cultures del Vi de Catalunya, a Vilafranca del Penedès (Costa Barcelona). Exploreu tots els sentits i totes les històries del vi. Exposicions temporals, visites guiades concertades, rutes vitivinícoles i activitats familiars.

Per a més informació

Freixenet
www.freixenet.cat

Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC)
www.mnactec.cat

Parc Cultural de la Muntanya de Sal
www.salcardona.com

Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya (XATIC)
www.xatic.cat

Oficina de Turisme de Castelló d'Empúries
www.castello.cat

Oficina de Turisme de Manresa
www.manresaturisme.cat

Les catedrals del vi

La producció de vins i caves per a l'exportació ha estat, tradicionalment, una de les fonts de riquesa de Catalunya. Cellers i magatzems van ser construïts en estil modernista per arquitectes de prestigi com Cèsar Martinell o Josep Puig i Cadafalch. Una ruta turística permet realitzar itineraris per algunes de les principals poblacions vinícoles de Catalunya: Gelida, Vilafranca del Penedès i Sant Sadurní d'Anoia. A més, també es poden visitar 50 cellers cooperatius, les anomenades *catedrals del vi*, entre els quals destaca el celler del Pinell de Brai.

Celler cooperatiu del Pinell de Brai (Terres de l'Ebre).

Rutes del modernisme

A Catalunya el modernisme és l'estil de les grans obres públiques –mercats, hospitals, teatres, fàbriques i escoles– i també de molts edificis privats: residències particulars i cases d'estiueig. En els darrers anys s'han creat rutes que mostren aquest patrimoni i el posen en relació amb el paisatge que l'envolta.

Masia Freixa, Terrassa (Costa Barcelona)

Palau Maricel, Sitges (Costa Barcelona)

Ruta del Modernisme (Barcelona)

Ruta del Modernisme. Un itinerari senyalitzat per Barcelona, amb una guia, descomptes en les visites dels edificis modernistes i propostes de lleure en bars i restaurants instal·lats en edificis de l'època.

Sitges (Costa Daurada). Entre 1892 i 1899, Sitges va ser un lloc de trobada dels artistes modernistes, al voltant de l'escriptor i pintor Santiago Rusiñol. Cal visitar el Racó de la Calma, amb el Cau Ferrat i el Palau Maricel, a més de diverses cases particulars.

Reus (Costa Daurada). Al voltant del nou Gaudí Centre Reus, la Ruta del Modernisme de Reus inclou la visita a l'Institut Pere Mata i la Casa Navàs de Domènech i Montaner.

Tarragona (Costa Daurada). L'altar de l'església de Jesús i Maria, de Gaudí, el Teatre Metropol, de Jujol, i el Mausoleu de Jaume I, de Domènech i Montaner.

Altres rutes

Ruta Raspall, al Vallès Oriental (Costa Barcelona). L'obra de l'arquitecte Joaquim Raspall a l'Ametlla, Cardedeu, la Garriga i Granollers.

Manresa (Costa Barcelona). Al voltant de la plaça de Sant Domènec, el passeig de Pere III i el carrer del Born, un conjunt de cases burgeses, edificis públics i religiosos i establiments d'estil modernista.

Modernisme entre vinyes, cellers, edificis... el modernisme també deixà petjades entre vinyes. Us proposem fer un recorregut pels exemples més destacats d'aquest moviment i descobrir les visites guiades de les ciutats de Vilafranca del Penedès, Sant Sadurní d'Anoia i Gelida.

Per a més informació

Cementiris de Barcelona, SA
www.cbsa.es

Oficina de Turisme de la Garriga
www.lagarriga.cat

Oficina de Turisme de Manresa
www.manresaturisme.cat

Patronat Municipal de Turisme de Tarragona
www.tarragonaturisme.cat

Patronat Municipal de Turisme i Comerç de Reus
www.reus.cat/turisme

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

Turisme de Sitges - Agència de Promoció
www.sitgestur.com

Les ciutats del silenci

La visita als cementiris, on reposen les despulles d'escriptors i artistes, té una llarga tradició arreu del món. A Catalunya aquesta tradició presenta un atractiu afegit: una gran part de l'escultura modernista, amb artistes com Clarà o Llimona, forma part de grans mausoleus, tombes i panteons. Des dels petits cementiris d'Arenys de Mar o Portbou al cementiri de Poblenou o Montjuïc, a Barcelona, on es realitzen visites guiades, hi ha tot un món per descobrir.

Corbera d'Ebre (Terres de l'Ebre)

Els escenaris de la memòria

La Guerra Civil espanyola (1936-1939) és un dels episodis fonamentals de la història contemporània de Catalunya. La voluntat de recuperar-ne la memòria i treure'n ensenyaments vàlids per al món d'avui ha portat a recuperar alguns dels seus escenaris. Els refugis antiaeris de Barcelona són el testimoni del càstig que va rebre la ciutat, objectiu de l'aviació de guerra. També s'han recuperat trinxeres i fortificacions al voltant del riu Ebre, on es va lliurar una batalla devastadora.

El Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre (COMEBE), a Corbera d'Ebre (Terres de l'Ebre) promou la recuperació dels escenaris d'una de les batalles més crues de la guerra civil –el poble vell de Corbera d'Ebre, les Deveses, els Barrancs, Serra de Pàndols– amb rutes senyalitzades i un memorial.

Museu de Gandesa (Terres de l'Ebre). Un espai permanent sobre la guerra civil promogut pel Centre d'Estudis de la Batalla de l'Ebre.

Refugi 307 del Poble Sec, a Barcelona. Un refugi antiaeri, 400 metres de túnel, amb capacitat per a dues mil persones, recentment recuperat.

El Merengue de Camarasa. Un monticle on es van lliurar violents combats, al front del Segre.

Ruta dels soldats de Salamina, Pla de l'Estany (Costa Brava). Diversos itineraris pels escenaris de la novel·la *Soldados de Salamina* per reviure els darrers dies de la guerra civil.

Museu Memorial de l'Exili, a la Jonquera (Costa Brava). Una exposició permanent dedicada a l'èxode dels republicans de gener de 1939. La Jonquera, que va ser un dels principals punts de sortida de Catalunya, recull ara els testimonis del pas dels vençuts i la seva nova vida a França i a diversos països d'Amèrica Llatina.

Parc dels búnquers de Montellà i Martinet, a Martinet (Pirineus). Una visita guiada per les fortificacions construïdes per l'exèrcit franquista durant la Segona Guerra Mundial en previsió d'una possible invasió dels aliats.

Ruta dels refugis antiaeris i dels avions del Vesper de la Gloriosa, Santa Margarida i els Monjos (Costa Barcelona).

Per a més informació

Museu Memorial de l'Exili
www.museuexili.cat

Patronat Comarcal de Turisme de la Cerdanya
www.cerdanya.org

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

COMEBE
www.batallaebre.org

Ciutat de Barcelona (Barcelona)

Les noves arquitectures

La Torre Agbar de Jean Nouvel i el nou Mercat de Santa Caterina d'Enric Miralles - Benedetta Tagliabue han esdevingut símbols de la nova Barcelona que busca un lloc en el món. Els gratacels de la façana marítima són la darrera manifestació de l'arquitectura moderna, que a Catalunya té una tradició de gairebé cent anys: des dels corrents avantguardistes dels anys trenta fins al racionalisme dels anys cinquanta, i les aportacions urbanístiques i monumentals dels Jocs Olímpics.

Pavelló Mies van der Rohe, a Barcelona. Dissenyat com a pavelló alemany de l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929 i reconstruït el 1986. Al seu interior es pot contemplar la cadira *Barcelona* de Mies van der Rohe.

Torre Agbar, a Barcelona. Obra de Jean Nouvel a la plaça de les Glòries. Inaugurada el 2005, és un dels elements més característics del nou *skyline* de Barcelona. Espectacular amb la il·luminació nocturna.

Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA). El racionalisme clar de Richard Meier, al servei de la creació contemporània. Una gran façana de vidre permet l'entrada de la llum natural i el contacte amb l'entorn.

Mercat de Santa Caterina, a Barcelona. La reforma de l'antic mercat, obra d'Enric Miralles i Benedetta Tagliabue, té com a element més destacat la coberta de ceràmica de 4.200 m^2, amb els colors de fruites i verdures, realitzada per Toni Cumella i Josep Miàs, a Fontanals de Cerdanya.

Torre de Collserola. Construïda per l'arquitecte Norman Foster, és la torre de comunicacions de Barcelona. Situada a la serra de Collserola, que envolta la ciutat, compta amb un mirador panoràmic.

Museu del Disseny de Barcelona. L'edifici Disseny Hub Barcelona és obra de MBM Arquitectes, l'estudi d'arquitectura integrat per Josep Martorell, Oriol Bohigas, David Mackay, Oriol Capdevila i Francesc Gual. El Museu conserva un vast patrimoni - més de 70.000 objectes - producte de la integració de les col·leccions del Museu de les Arts Decoratives, el Museu de Ceràmica, el Museu Tèxtil i d'Indumentària i el Gabinet de les Arts Gràfiques. Està previst que obri les portes a finals del 2014.

Per a més informació

Fundació Mies van der Rohe Barcelona
www.miesbcn.com

Museu d'Art Contemporani de Barcelona - MACBA
www.macba.cat

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

Disseny: raó i follia

Utilitat i bellesa, imaginació i ironia: Barcelona ha estat la porta d'entrada a la Península del disseny contemporani. En un doble vessant: els corrents funcionals, racionalistes, i les tendències postmodernes, que busquen l'empatia de l'usuari amb l'objecte, amb sensibilitat i humor. Museus, botigues i espais permanents d'exposició són un aparador obert als creadors d'arreu del món. Les exposicions i activitats del Foment de les Arts i el Disseny (FAD), al costat del MACBA, són un referent de la vida ciutadana.

Rutes literàries

La modernitat a Catalunya es manifesta també mitjançant la literatura escrita o bé en la llengua pròpia, el català, o bé en castellà i, darrerament, també en altres llengües. Des de fa uns anys s'han creat rutes que permeten descobrir indrets i monuments de la mà dels escriptors que hi van viure i que van saber plasmar-ne l'esperit en les seves obres.

La Plaça del Diamant, (Barcelona)

Espais Escrits. Xarxa de Patrimoni Literari Català. Una associació que integra centres patrimonials i centres d'estudi dedicats als escriptors catalans contemporanis i que organitza activitats per fer conèixer la literatura en relació amb el lloc: des dels pioners del segle XIX, com Jacint Verdaguer, fins als mestres de l'avantguarda, J. V. Foix o Joan Brossa, passant pels clàssics: Salvador Espriu, Mercè Rodoreda i Josep Palau i Fabre.

Alguns best-sellers recents traduïts arreu del món –com *Soldats de Salamina* de Javier Cercas, sobre la guerra civil de 1936-1939, *L'ombra del vent* de Carlos Ruiz Zafón o *L'església del mar* d'Ildefonso Falcones, dedicada a l'església de Santa Maria del Mar, a Barcelona– han generat les seves pròpies rutes literàries.

Per a més informació

Institut d'Estudis Catalans
www.iec.cat

Institució de les Lletres Catalanes
www.gencat.cat/cultura/ilc/

Ramón Llull
www.llull.com

Espais Escrits
www.espaisescrits.cat

Escriure en català

Una de les riqueses culturals de Catalunya és la seva llengua, el català, que ha donat lloc a una rica tradició literària, des de l'edat mitjana fins a l'actualitat. Molts dels seus autors han estat traduïts a les principals llengües estrangeres: del *Tirant lo Blanc* a Mercè Rodoreda, d'Ausiàs March a Quim Monzó. Albert Sànchez Piñol és l'autor actual més traduït. La Institució de les Lletres Catalanes i l'Institut Ramon Llull són les entitats encarregades de difondre la literatura catalana a Catalunya i al món.

Biblioteca de Catalunya (Barcelona)

7ª BA·6·95

Fundació Joan Miró (Barcelona)

La Catalunya genial

Catalunya és internacionalment coneguda pels seus artistes, que han contribuït a modelar la sensibilitat del segle XX: el món melancòlic del primer Picasso, nascut a Màlaga i format a Barcelona, la lluminositat de Miró, l'inconscient de Dalí, la pintura matèrica de Tàpies i els seus orígens en el grup Dau al Set. Arquitectes, dissenyadors i escriptors els fan costat, i situen Catalunya a l'avantguarda de la creació contemporània.

Façana del Teatre-Museu Dalí, Figueres (Costa Brava)

Fundació Antoni Tàpies (Barcelona)

Casa Museu Dalí, Portlligat (Costa Brava)

Museu Picasso (Barcelona)

Horta de Sant Joan
(Terres de l'Ebre)

Picasso

Considerat un dels grans genis de l'art de tots els temps, Picasso (1881-1973) va viure els anys decisius de la seva formació a Catalunya. Va estudiar a l'Escola de la Llotja, es va donar a conèixer en els ambients modernistes d'Els Quatre Gats i va establir una relació molt estreta amb el paisatge de dues poblacions catalanes: Gósol, on va pintar algunes de les obres més significatives de l'època rosa, i Horta de Sant Joan, on va néixer el cubisme.

Barcelona

El Museu Picasso de Barcelona. Creat el 1963, acull un fons de més de 3.800 obres. També organitza exposicions temporals sobre Picasso i el seu temps. S'hi pot descobrir el lligam tan estret de Picasso amb Barcelona en els anys de formació i joventut a través dels primers treballs acadèmics, de l'època d'estudiant a l'Escola de la Llotja, i la vinculació amb el modernisme, al voltant de l'any 1900. L'any 1968, l'artista va regalar al museu *Las Meninas*, una *suite* de cinquanta-vuit obres amb diferents interpretacions de l'obra de Velázquez.

Els Quatre Gats, molt a prop de la plaça Catalunya, és el cafè modernista on Picasso va presentar la primera exposició individual.

El Museu de Ceràmica, al Palau de Pedralbes, exhibeix una col·lecció de peces de terrissa de Picasso.

Altres llocs

Centre Picasso Horta de Sant Joan (Terres de l'Ebre). Un centre d'interpretació que reconstrueix les estades de Picasso en aquesta població, el 1899 i 1909.

Museu Picasso de Gósol (Pirineus). Amb reproduccions de les obres que Picasso hi va fer el 1906.

Museu de Montserrat (Paisatges Barcelona). Olis i dibuixos de joventut i una àmplia col·lecció d'obra gràfica de Picasso, procedents de donacions particulars.

Museu Thermalia, a Caldes de Montbui (Costa Barcelona). Amb el llegat de l'escultor Manolo Hugué, gran amic de Picasso, amb qui va compartir la bohèmia de París.

Cau Ferrat, a Sitges (Costa Barcelona). El testimoni de l'amistat entre Picasso i el pintor i escriptor modernista Santiago Rusiñol, a l'època d'Els Quatre Gats, quan Picasso era un pintor desconegut.

Per a més informació

Fundació Palau
www.fundaciopalau.cat

Montserrat
www.montserratvisita.com

Thermalia, Museu de Caldes de Montbui i Oficina de Turisme
www.visiteucaldes.cat

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

Turisme de Sitges - Agència de Promoció
www.sitgestur.cat

La Fundació Palau

Josep Palau i Fabre (1917-2008) va ser el màxim especialista en l'obra de Picasso, amb llibres traduïts arreu del món. La Fundació que duu el seu nom, a Caldes d'Estrac (Costa Barcelona), conserva els testimonis de la relació que van mantenir al llarg dels anys: pintures, dibuixos, gravats i llibres amb dedicatòria, una gran biblioteca picassiana i una col·lecció de pintura catalana del segle XX.

Paviment ceràmic del Pla de l'Ós, a la Rambla de Barcelona (Barcelona)

Miró

L'art de Joan Miró (1893-1983) manté intacta la capacitat de meravella. El grafisme contundent, els colors vius i els signes enigmàtics formen part del paisatge de Barcelona. El visitant els pot trobar en diferents indrets de la ciutat –a l'aeroport, la Rambla, el Parc de l'Escorxador– i en particular a la Fundació Miró de Montjuïc, que conserva un fons de pintures, dibuixos, obra gràfica, escultures, ceràmiques i tapissos, llegat de l'artista a la seva ciutat.

Fundació Miró, a Barcelona. La col·lecció pública més completa de l'obra de Joan Miró, amb més de 14.000 peces: 217 pintures, 178 escultures, 9 tèxtils, 4 ceràmiques, l'obra gràfica gairebé completa i uns 8.000 dibuixos. Creada el 1971, per impuls del propi artista, la Fundació Miró és un centre d'estudis sobre l'art contemporani i un important espai d'exposicions. En col·laboració amb Miró, l'arquitecte Josep Lluís Sert, va construir un dels millors museus del món: una estructura racional, oberta i espaiosa, il·luminada amb llum natural i integrada en el paisatge de la muntanya de Montjuïc. A més de les obres de Joan Miró, es pot veure també una petita col·lecció d'art contemporani, constituïda en homenatge a Miró un any després de la seva mort.

Intervencions públiques a Barcelona. A Catalunya, l'obra de Joan Miró va arribar a ser molt popular i va saltar dels museus al carrer. A Barcelona n'hi ha diverses mostres: el mural de ceràmica de la Terminal B de l'aeroport, en col·laboració amb Llorenç Artigas (1970), el paviment ceràmic del Pla de l'Ós (1976), a la Rambla, i l'escultura *Dona i ocell* del Parc de l'Escorxador, amb Joan Gardy Artigas.

Mont-roig del Camp (Costa Daurada). El món de Miró neix a Mont-roig del Camp, on el pare hi va adquirir una masia. Bona part de la seva primera obra, d'un realisme minuciós, s'inspira en les escenes de la vida pagesa. El Centre Miró de Mont-roig del Camp explica la relació de l'artista amb el poble a partir dels facsímils d'algunes de les seves creacions més conegudes realitzades a Mont-roig del Camp, del tapís *El llangardaix de les plomes d'or*, realitzat conjuntament amb Josep Royo, i la projecció de dos documentals sobre la relació del pintor amb el poble.

Per a més informació

Centre Miró
www.centremiro.com

Fundació Joan Miró
www.fundaciomiro-bcn.org

Retrat de Gala amb dues costelles de xai en equilibri sobre la seva espatlla, Salvador Dalí

Dalí

L'obra i la personalitat de Salvador Dalí (1904-1989) estan íntimament relacionades amb el paisatge de l'Empordà que va mitificar en els seus quadres i en la seva vida secreta: Figueres, la ciutat on va viure la infantesa i on va dissenyar el teatre-museu; la badia de Portlligat, a Cadaqués, on hi tenia casa i taller, i el castell de Púbol, que va ofrenar a la seva esposa Gala.

Teatre-Museu Dalí, a Figueres (Costa Brava). L'objecte surrealista més gran del món, inaugurat l'any 1974, aprofita les ruïnes de l'antic Teatre Municipal. Més de 1.500 obres entre pintures, dibuixos, escultures, gravats, instal·lacions, hologrames, estereoscòpies i fotografies, i diversos elements creats especialment per ser-hi exhibits. Entre les obres més conegudes de Dalí que s'hi exposen hi ha l'*Autoretrat amb L'Humanité* (1923) i nombrosos retrats de Gala. Dalí hi va aplegar la seva col·lecció de pintura amb obres del Greco, Piranesi, Marià Fortuny, Marcel Duchamp o Wolf Vostell. Des de l'any 2001 incorpora també una col·lecció de joies dalinianes. A l'estiu organitza visites nocturnes.

Casa-Museu Salvador Dalí, a Portlligat (Costa Brava). L'any 1930 Dalí va instal·lar-se en una petita barraca de pescadors a Portlligat, atret pel paisatge, la llum i la solitud. Al llarg de quaranta anys hi va anar construint casa seva.

Casa-Museu Castell Gala Dalí, a Púbol (Costa Brava). Un castell medieval que Dalí va adquirir el 1969, i que va adaptar com a residència de la seva musa, Gala. S'hi poden veure pintures murals i un jardí d'escultures.

La Fundació Gala-Salvador Dalí és l'entitat que s'encarrega de vetllar per la preservació, divulgació i estudi de l'obra de Dalí, i la dipositària del seu llegat.

Dalí és present a diferents museus de Catalunya: al Museu de l'Empordà, de Figueres; al Museu de Montserrat; al Museu Comarcal del Maresme, a Mataró i al Museu Abelló de Mollet del Vallès. El Museu del Joguet de Catalunya, a Figueres, exhibeix joguines –*Don Osito Marquina*– que van pertànyer a l'artista.

Per a més informació

Fundació Gala-Salvador Dalí
www.salvador-dali.org

Patronat de Turisme Costa Brava Girona
www.costabrava.org

Tàpies

Símbols i textures, el món de l'inconscient, la realitat en brut que irromp en la superfície de la tela o en l'escultura que incorpora objectes quotidians: l'obra d'Antoni Tàpies és una exploració constant de les possibilitats expressives de la matèria i de la seva capacitat per donar forma a les diferents manifestacions de l'esperit. Amb l'obra escampada als millors museus del món, la sensibilitat de Tàpies s'afina en contacte amb el paisatge català i barceloní. La seva fundació és una referència de l'art contemporani.

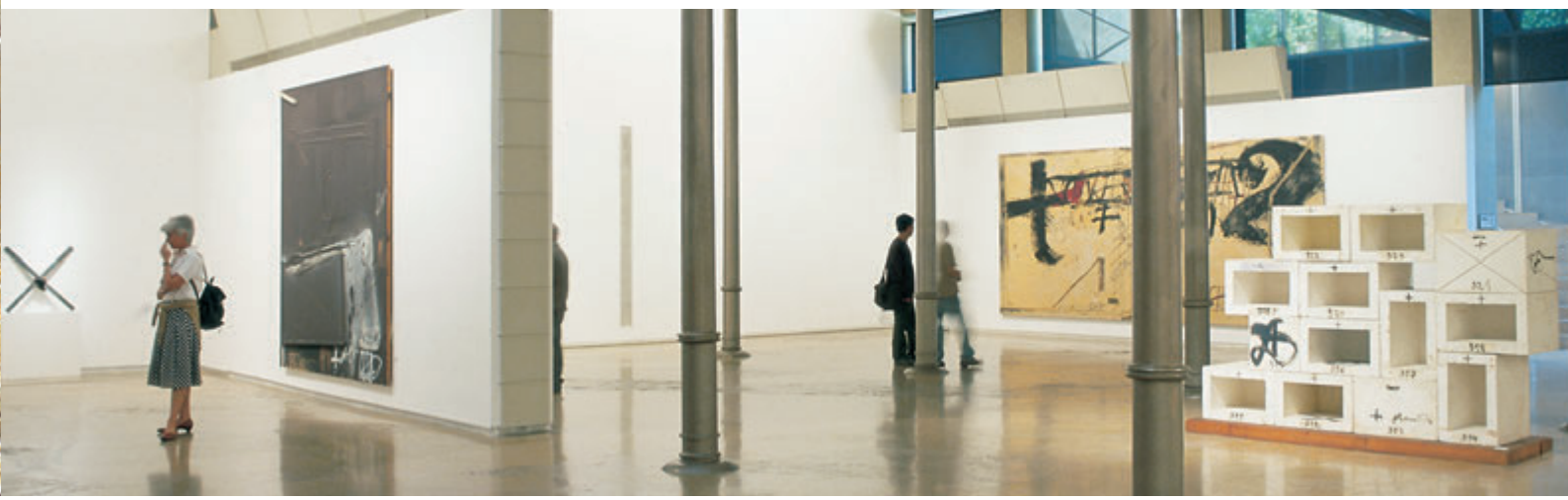

Fundació Antoni Tàpies (Barcelona)

Fundació Antoni Tàpies, a Barcelona. Tàpies va escollir com a seu de la seva fundació, dedicada a l'estudi i el coneixement de l'art contemporani, un dels edificis més emblemàtics del modernisme: l'editorial Montaner i Simón de Domènech i Montaner, i va intervenir-hi amb una escultura monumental: *Núvol i cadira*. Inaugurada el 1990, la Fundació Antoni Tàpies conté la millor col·lecció de l'obra de l'artista: des de les obres dels anys cinquanta, influïdes pel surrealisme, fins a l'exploració de textures i matèries que han caracteritzat la seva obra al llarg dels darrers quaranta anys.

Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA). L'obra de Tàpies és un dels punts de referència de la col·lecció del museu, per la seva investigació amb la matèria i la seva recerca d'una nova espiritualitat. El MACBA exposa de manera permanent, *Rinzen*, una obra realitzada com a protesta contra la guerra de Bòsnia, que va obtenir el Lleó d'Or de la Biennal de Venècia de 1993.

Per a més informació

Fundació Antoni Tàpies
www.fundaciotapies.org

Museu d'Art Contemporani de Barcelona - MACBA
www.macba.es

Museu Nacional d'Art de Catalunya - MNAC
www.mnac.cat

L'escola catalana de pintura

Joaquim Vayreda, Hermen Anglada Camarasa, Ramon Casas, Isidre Nonell, Joaquim Torres-Garcia, Albert Ràfols Casamada: la pintura catalana no s'esgota amb els grans noms mundialment reconeguts. Ben al contrari: la seva aparició pren una nova dimensió quan es coneix la diversitat i riquesa de l'escola catalana de pintura, que es va iniciar al segle XIX i que s'ha desenvolupat a cavall de París i Barcelona, des del realisme fins a l'art conceptual. Catalunya disposa d'un seguit de museus i fundacions privades que recullen aquest llegat i el fan present per tot el territori.

Dos gitanas, Isidre Nonell. MNAC - Museu Nacional d'Art de Catalunya (Barcelona)

Circ romà de Tarragona (Costa Daurada)

El patrimoni viu

A Catalunya, cultura vol dir gent. Concerts i festivals, museus i centres culturals compten amb un públic que creix cada dia, gràcies a activitats pensades per a totes les edats i grups socials. Catalunya acull les darreres tendències de la museologia, mentre la cultura popular viu un moment de renovació. Aquest patrimoni viu és a l'abast de les persones que ens visiten, amb serveis que s'adapten a les diferents maneres de viatjar.

Museu de la Ciència i de la Tècnica, Terrassa (Costa Barcelona)

Festival Grec 2008 (Barcelona)

Música: festivals i temporades

Barcelona és una de les capitals europees de l'òpera, amb el Gran Teatre del Liceu i la seva temporada estable. La música clàssica compta amb dos grans coliseus: l'Auditori i el Palau de la Música Catalana. El festival de música electrònica Sónar marca tendència a escala internacional. La passió per la música s'escampa arreu: de la Schubertíada de Vilabertran, a la Costa Brava, al Festival de Jazz de Terrassa o al Festival de Flamenc de Ciutat Vella.

Festival Sónar (Barcelona)

Auditori de Barcelona i Museu de la Música. Música simfònica i de cambra, música antiga, moderna i contemporània, músiques del món. L'Auditori ocupa un edifici de l'arquitecte Rafael Moneo, és la seu de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC) i acull el Museu de la Música, que posa en valor la importància de la música com a vehicle d'expressió i comunicació entre les persones. Les seves dues sales, amb capacitat per a 2.340 i 610 espectadors, ofereixen una programació estable, amb la participació de primeres figures internacionals.

Palau de la Música Catalana, a Barcelona. És la seu de l'Orfeó Català, acull diferents cicles de música simfònica i està obert a tots els gèneres musicals. Per a intèrprets i formacions, "fer un Palau" suposa el reconeixement a una trajectòria. Organitza visites a l'edifici de Lluís Domènech i Montaner, ampliat per Òscar Tusquets i el seu equip.

El Gran Teatre del Liceu és el teatre de l'òpera de Barcelona. Construït el 1847, fruit de la iniciativa de la societat civil catalana, va ser reconstruït el 1999 per l'arquitecte Manuel de Solà Morales després d'un incendi que el va destruir totalment. La seva programació revisa el repertori clàssic des d'una perspectiva contemporània.

Els festivals d'estiu. Festival Internacional de Música Castell de Peralada (Costa Brava), Festival Internacional de Músiques de Torroella de Montgrí (Costa Brava) i Festival Internacional de Música de Cantonigròs (Paisatges Barcelona) formen part de l'Associació Europea de Festivals, i són una cita indispensable dels mesos de juliol i agost.

Un dels atractius és poder assistir a les audicions en espais arquitectònics de gran atractiu: el castell medieval de Peralada, l'església de Sant Genís i la plaça de la Vila de Torroella de Montgrí o la població de Cantonigròs, en el bellíssim paisatge de les muntanyes del Collsacabra.

Velles i noves tradicions. A Catalunya se celebren festivals amb una forta personalitat, com el cicle Música als Castells, organitzat per la Fundació Privada Castells Culturals de Catalunya; la Schubertíada, organitzada per l'Associació Franz Schubert a la vila medieval de Vilabertran (Costa Brava) o, entre els més recents, el festival Cruïlla Barcelona, dedicat a la música moderna i popular d'arreu del món: de les músiques d'arrel tradicional, al pop i el hip-hop.

Per a més informació

L'Auditori
www.auditori.cat

Palau de la Música Catalana
www.palaumusica.org

FESTIVALS

Cruïlla Barcelona
www.cruillabarcelona.com

Festival Castell de Peralada
www.festivalperalada.com

Festival Internacional de Música de Cantonigròs
www.fimc.es

Joventuts Musicals de Torroella de Montgrí
www.festivaldetorroella.com

Schubertíada a Vilabertran
www.schubertiadavilabertran.cat

Música als Castells
www.castellscatalunya.com/cat-1-14

Jardins de la Vil·la Casals (Costa Daurada)

El violoncel de Pau Casals

Pau Casals (1876-1973) va ser un gran violoncel·lista i un ambaixador de Catalunya al món. La població del Vendrell en conserva el llegat: la casa natal, Vil·la Casals, amb els instruments i els objectes personals del mestre, i l'Auditori Pau Casals, que programa actuacions i concerts. El Festival Internacional de Música Pau Casals, els mesos de juliol i agost, dedica una atenció especial als violoncel·listes, compositors i intèrprets catalans.

Vil·la Casals. La Fundació Pau Casals té cura de preservar i difondre el llegat d'aquest músic extraordinari. Al passeig marítim de Sant Salvador, al Vendrell (Costa Daurada) es pot visitar la Vil·la Casals, construïda el 1910 i reformada entre 1931 i 1936 per l'arquitecte Antoni Puig Gairalt. Casals hi va viure fins al 1939, quan es va veure obligat a marxar a l'exili. El museu actual va obrir les portes l'any 2001, i mostra una àmplia col·lecció d'obres d'art i documents relacionats amb la trajectòria de Casals com a home, músic i defensor de la pau. El mirador i el jardí de la Vil·la Casals són espais de recolliment i harmonia.

L'Auditori Pau Casals, inaugurat el 1981, al barri marítim de Sant Salvador, a tocar de la Vil·la Casals, manté una programació estable de música clàssica, a la qual s'han afegit, en els darrers anys, el jazz i la dansa. Acull el Festival Internacional de Música Pau Casals.

Al Vendrell es pot visitar també la casa natal de Pau Casals i l'orgue barroc de 1777, que va tocar el seu pare, l'ermita de Sant Salvador i la tomba del mestre.

Per a més informació

Patronat Municipal de Turisme del Vendrell
www.elvendrellturistic.com

Comèdia i drama

El mètode Grönholm de Jordi Galceran (una sàtira sobre les seleccions de personal a les grans empreses que s'ha estrenat a diversos països del món) és la punta de llança de la renovació teatral a Catalunya, amb nous autors, directors i intèrprets i amb propostes innovadores que examinen els diferents aspectes de la vida contemporània. Al seu costat, els clàssics: Teatre Nacional de Catalunya, el Teatre Lliure i Dagoll Dagom, Josep Maria Flotats i Comediants, La Cubana i la Fura dels Baus.

El mètode Grönholm, de Jordi Galceran

Barcelona

Teatre Nacional de Catalunya, a Barcelona, en un edifici de línies clàssiques de Ricard Bofill, amb dues sales i un espai polivalent. Programa teatre contemporani i clàssics catalans amb una exigència d'alta qualitat i espectacularitat.

El Mercat de les Flors, dedicat a la música, la dansa i l'audiovisual.

El Teatre Lliure, amb una programació estable dedicada als clàssics i al teatre contemporani.

Juntament amb l'Institut del Teatre i el Museu de les Arts Escèniques, el Mercat de les Flors i el Teatre Lliure formen un nucli dedicat a les arts escèniques al peu de la muntanya de Montjuïc.

Teatre Romea. Un dels teatres més antics de Catalunya, inaugurat el 1863. Un espai obert a les noves dramatúrgies.

A Barcelona hi ha diversos teatres de gestió privada entre els quals destaquen el Teatre Poliorama, Tívoli, Borràs, Victòria, Apolo i Condal. La Sala Beckett, l'Espai Brossa i Teatreneu.

L'oferta teatral s'estén per tot Catalunya amb els teatres Fortuny i Bartrina de Reus, Metropol a Tarragona, el Teatre Municipal de l'Escorxador a Lleida, el Teatre Municipal El Jardí de Figueres, el Teatre de Salt i el Teatre Municipal, a Girona, que presenten una programació estable, que combina espectacles d'èxit popular amb revisions del repertori clàssic i noves propostes de teatre experimental i de text.

Per a més informació

Patronat Municipal de Turisme de Tarragona
www.tarragonaturisme.cat

Patronat Municipal de Turisme i Comerç de Reus
www.reus.cat/turisme

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

Turisme de Lleida
www.turismedelleida.cat

Fira de Teatre de Tàrrega
(Terres de Lleida)

Sitges (Costa del Garraf)

Festivals de teatre, cinema i circ

Viure l'ambient dels festivals, presenciar en directe l'actuació dels grans artistes i descobrir espectacles i pel·lícules que obren nous horitzons, al costat de certàmens amb una llarga trajectòria.

Teatre

- **Fira de Teatre de Titelles de Lleida** (Terres de Lleida)
- **Festival d'Estiu de Barcelona-Grec**
- **Fira de Teatre de Tàrrega** (Terres de Lleida)
- **Temporada Alta,** a Girona i Salt (Costa Brava)

Cinema

- **Festival de Cinema Internacional de Lleida** (Terres de Lleida)
- **Festival de Cinema de Girona** (Costa Brava)
- **Sitges-Festival Internacional de Cinema de Catalunya** (Costa Barcelona)
- **Festival de Cinema Independent de Barcelona**
- **Festival de Cinema de Muntanya de Torelló** (Paisatges Barcelona)

Circ

- **Trapezi,** a Reus i Vilanova i la Geltrú (Costa Daurada)

Què cal veure

A **Cubelles** (Costa Daurada) es pot visitar també el "Charlie Rivel Hall", una exposició permanent dedicada al famós clown, nascut en aquesta població, Josep Andreu (1896-1983), conegut internacionalment amb el nom de Charlie Rivel.

Per a més informació

Oficina de Turisme de Cubelles
www.cubelles.cat

Patronat Municipal de Turisme i Comerç de Reus
www.reus.cat/turisme

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

Turisme de Lleida
www.turismedelleida.cat

Turisme de Sitges - Agència de Promoció
www.sitgestour.cat

Els museus: viure l'art

En els darrers anys el concepte de museu d'art s'ha transformat del tot. Actualment els museus i les galeries són centres dinàmics que proposen noves lectures de la tradició, connecten les obres del passat amb les creacions d'ara i ofereixen recursos i activitats per a tota mena de públic. Els museus de Catalunya proposen un ampli ventall de temes: del romànic als pioners del cinema i de les cultures precolombines a l'art contemporani.

Museu Nacional d'Art de Catalunya, MNAC (Barcelona)

Barcelona

Museu Nacional d'Art de Catalunya - MNAC. Situat a la muntanya de Montjuïc, a Barcelona, mostra una col·lecció de pintura mural d'època romànica única al món per la seva disposició, que reprodueix la forma dels absis i capelles originals. La col·lecció arriba fins al 1930, amb un important fons d'art modernista.
www.mnac.cat

Museu d'Art Contemporani de Barcelona - MACBA. Ha creat un model dins de l'art contemporani, a partir d'una col·lecció permanent que es renova periòdicament, d'exposicions temàtiques, retrospectives dels creadors catalans més destacats i exposicions d'artistes internacionals.
www.macba.cat

La Pedrera. Seu de la Fundació Caixa Catalunya, programa exposicions d'art del segle XX.
www.lapedrera.com

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB). Un centre cultural amb diverses sales d'exposicions, especialitzat en la cultura urbana.
www.cccb.org

Fundació Miró. L'art de Miró i exposicions temporals dedicades als seus contemporanis i als grans noms de l'art del segle XX.
www.fundaciomiro-bcn.org

Fundació Tàpies. L'obra del gran mestre de la pintura matèrica i exposicions temàtiques dedicades als nous creadors.
www.fundaciotapies.org

CaixaForum. Tres sales d'exposicions dedicades a l'art antic i contemporani, la fotografia i les arts multimèdia, auditori i mediateca. És la seu de la Fundació "la Caixa".
www.laCaixa.es/ObraSocial

Pavelló Mies van der Rohe. Un clàssic de la modernitat en el camp de l'arquitectura i el disseny a Barcelona.
www.miesbcn.com

Museu Picasso. Conté la col·lecció més completa de les obres de joventut i formació de Picasso. Ocupa cinc palaus medievals del carrer de Montcada.
www.museupicasso.bcn.es

Museu d'Art de Girona (Costa Brava)

La Pedrera, seu de la Fundació Caixa Catalunya (Barcelona)

Altres zones

Fundació Gala-Salvador Dalí (Costa Brava). Gestiona tres espais vinculats amb la vida i l'obra de Dalí: el Teatre-Museu Dalí de Figueres, la Casa-Museu Salvador Dalí de Portlligat i la Casa-Museu Castell Gala Dalí de Púbol.
www.salvador-dali.org

Fundació Palau, a Caldes d'Estrac (Costa Brava). Obres de Picasso, que són el testimoni de la relació d'amistat amb Josep Palau i Fabre, i una col·lecció de pintura catalana.
www.fundaciopalau.cat

Fundació Privada Vila Casas, a Barcelona, Torroella de Montgrí i Palafrugell (Costa Brava). Tres espais dedicats respectivament a exposicions, pintura i art contemporani.
www.fundaciovilacasas.com

Museu d'Art de Girona (Costa Brava). Situat a l'antic Palau Episcopal, aplega una col·lecció de més de 8.500 objectes des de l'època romànica fins al segle XX, amb un important fons d'art litúrgic i arts decoratives.
www.museuart.com

Museu Episcopal de Vic (Paisatges Barcelona). Una de les col·leccions més importants d'art de Catalunya creat el 1891 i actualment en un edifici contemporani en ple centre històric, acull una de les millors col·leccions d'art medieval d'Europa, amb peces de gran valor com el davallament d'Erill-la-Vall, un conjunt de frontals pintats o el retaule de Santa Clara de Lluís de Borrassà.
www.museuepiscopalvic.com

Museu de Montserrat (Paisatges Barcelona). Dedicat a l'arqueologia de l'Orient bíblic, a la iconografia de Santa Maria de Montserrat, a l'orfebreria, i a l'art del segle XV al segle XX amb obres de Berruguete, el Greco, Caravaggio, Luca Giordano, Tiepolo, i entre els moderns, Fortuny, Rusiñol, Casas, Nonell, Mir, Gimeno, Anglada Camarasa, Picasso i Dalí. També hi trobem una representació de l'impressionisme francès, amb obres de Monet, Sisley, Degas i Pissarro.
www.montserratvisita.com

Museu Diocesà de Lleida (Terres de Lleida). Els seus fons es reparteixen entre el palau episcopal (pintures, orfebreria i ornaments litúrgics) i l'església de Sant Martí (escultura medieval).
www.museudelleida.cat

Fundació Palau, Caldes d'Estrac (Costa Barcelona)

El passat que torna

En els museus d'història, les grans efemèrides, les batalles i les gestes heroiques han deixat lloc a l'experiència quotidiana de l'home corrent. Com vivien els nostres avantpassats? Com es guanyaven la vida, com es divertien, què pensaven del món? La nova museografia, que combina objectes reals amb audiovisuals, maquetes i mòduls interactius, ens permet viure la història per dintre.

Pavelló Mies van der Rohe (Barcelona)

Museu d'Arqueologia de Catalunya, a Barcelona i amb diverses seus escampades pel país. El poblament primitiu, la cultura ibèrica, el llegat grec, la romanització i el cristianisme, amb un fons d'obres procedents de les excavacions d'Empúries i Ullastret.
www.mac.cat

Museu d'Història de Catalunya, a Barcelona. Un recorregut a través de reconstruccions d'ambients, objectes interactius, des de la prehistòria fins al segle XX. Instal·lat al Port Vell, en els antics magatzems generals de 1901.
www.mhac.cat

Museu d'Història de la Ciutat de Girona, a Sant Antoni (Costa Brava). Un antic convent caputxí del segle XVIII. Un recorregut panoràmic, des de la fundació de la ciutat a la transició democràtica.
www.ajuntament.gi/museuciutat

Museu d'Història dels Jueus, a Girona (Costa Brava). La història de la comunitat jueva a Catalunya entre els segles IX i XIV.
www.girona.cat/call

Museu Episcopal de Vic (Paisatges Barcelona). Prehistòria i història antiga i una important col·lecció d'art medieval –en destaca l'obra de Joan Gascó. Les col·leccions d'arts decoratives i industrials compten amb milers d'objectes, de peces d'ús quotidià a objectes litúrgics.
www.museuepiscopalvic.com

Casa Batlló, a Barcelona. Visita a un dels edificis més singulars d'Antoni Gaudí que permet descobrir els detalls que s'amaguen darrera la fabulosa façana.
www.casabatllo.cat

Palau Moxó. La vida d'una família barcelonina, entre el segle XVIII i el segle XX, en un edifici que conserva, preservat, un ambient d'època.
www.palaumoxo.com

Fundació Roses, Història i Natura, a Roses (Costa Brava). Una entitat que s'encarrega de la gestió integral del patrimoni d'aquest poble del cap de Creus: la ciutadella, el castell, el parc megalític i el paratge natural de la punta Falconera.
www.patrimonideroses.cat

Castells de Lleida (Terres de Lleida). Una ruta per les fortaleses i cases fortes del sud-est de Lleida.
www.castellsdelleida.com

Món St Benet (Paisatges Barcelona). Una abadia benedictina, construïda al segle XII, activa fins al segle XIX. Els espais medievals van ser recuperats i reformats per la família del pintor Ramon Casas.
www.monstbenet.com

Ecomuseu de les Valls d'Àneu, a Esterri d'Àneu (Pirineus). Una introducció a les formes de vida dels pobles d'alta muntanya, a partir d'un centre d'interpretació i un recorregut pels pobles del Pallars.
www.ecomuseu.com/

L'ànima de les coses

De la immensitat del cosmos a les interioritats de la matèria, els mitjans de transport, les joguines, els estris del camp i el funcionament d'una fàbrica tèxtil. Catalunya disposa d'una xarxa de museus de la ciència i de la tècnica, de les tradicions industrials i de la vida quotidiana que són una porta oberta al coneixement.

Museu Marítim (Barcelona)

Museu del Cinema (Costa Brava)

CosmoCaixa, a Barcelona. El Museu de la Ciència de la Fundació "la Caixa". Un gran espai d'exposició sobre les lleis de la natura, amb animals vius, objectes, experiments interactius, i activitats participatives.
www.laCaixa.es/ObraSocial

Museu del Cinema. Col·lecció Tomàs Mallol, a Girona (Costa Brava). De les ombres xineses als germans Lumière, 500 anys d'història de les imatges, els antecedents i orígens del cinema i el seu desenvolupament fins a l'arribada de la televisió.
www.museudelcinema.cat

Espai Natural de Sant Miquel del Fai (Costa Barcelona). L'efecte de l'aigua sobre l'espai: coves i formacions rocoses on els homes, des de l'edat mitjana, han creat espais de contemplació i meditació, com l'església de Sant Miquel, construïda sota la balma.
www.santmiqueldelfai.cat

Parc Cultural de la Muntanya de Sal de Cardona (Paisatges Barcelona). A les antigues instal·lacions de Mina Nieves, ofereix la possibilitat de conèixer els afloraments salins de Cardona i el singular patrimoni natural i material que fan d'aquest indret un lloc únic en el món.
www.salcardona.com

Poble Espanyol (Barcelona). L'arquitectura tradicional dels pobles penisulars fidelment reproduïda amb motiu de l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929.
www.poble-espanyol.com

L'Aquàrium de Barcelona. Vint-i-un aquaris, tres ecosistemes marins de Catalunya (els aiguamolls del delta de l'Ebre, una cala de la Costa Brava i una cova submarina), els fons abissals, les aigües fredes i les aigües dolces tropicals. El gran aquari central permet passejar entre taurons, mantes i peixos lluna.
www.aquariumbcn.com

Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC), a Terrassa (Costa Barcelona). Té la seu a l'antiga fàbrica Vapor Aymerich, Amat i Jover. Presenta quatre exposicions permanents: "La fàbrica tèxtil" –el funcionament d'una empresa tèxtil a començament del segle XX–, "Homo faber" –l'evolució de la ciència i la tècnica des del neolític fins la Revolució Industrial–, "Enérgeia" i "El transport".
www.mnactec.cat

Museu Marítim de Barcelona.
A les antigues drassanes medievals, aplega els testimonis d'un cultura vinculada al mar: models de vaixells i instruments nàutics, exvots, pintures i mapes, i la rèplica de la Galera Reial de Joan d'Àustria.
www.mmb.cat

Museu del Joguet de Catalunya, a Figueres (Costa Brava). Una col·lecció de més de quatre mil peces i exposicions temàtiques que examinen diferents vessants dels jocs infantils i la seva relació amb l'art i la cultura.
www.mjc.cat

Fet a mà

Torneria de fusta, terrissa, alabastre, sants de fusta i de guix. Arreu de Catalunya s'han desenvolupat produccions artesanes que, a partir de les matèries primeres pròpies de cada indret, elaboren objectes decoratius que captiven per la bellesa, per la gràcia popular, i perquè són el testimoni de tradicions centenàries.

Produccions artesanes

Artesania a Catalunya

Catalunya gaudeix de manifestacions artesanes de gran rellevància i representativitat. La tasca duta a terme pels artesans i l'esperit innovador dels dissenyadors catalans formen part de la cultura del nostre país.

Exemples d'aquesta artesania singular són:

L'alabastre de Sarral (Costa Daurada). És una població coneguda per la seva tradició en l'extracció i la manufactura de l'alabastre. Podeu visitar el Museu de l'Alabastre en aquesta localitat.

La pauma (Terres de l'Ebre). Les llates, o cintes de pauma trenada, es cusen per formar l'objecte desitjat.

La ceràmica de la Bisbal d'Empordà (Costa Brava). La ceràmica bisbalenca ha esdevingut un símbol. Podeu visitar el Terracota Museu i l'Escola de Ceràmica.

La ceràmica negra de Quart (Costa Brava) i de **Verdú** (Terres de Lleida). Deixar els càntirs d'argila acabats de coure dins el forn coberts de cendra durant hores, dóna el color negre que els fa tan característics.

La fusta cremada de Sant Hilari Sacalm (Costa Brava). Un torn dóna un acabat que enfosqueix les peces fabricades, i les fa molt reconeixibles.

La sal de Cardona (Paisatges Barcelona). La Muntanya de Sal de Cardona és l'aflorament de sal més important de l'Europa Occidental.

Punta d'Arenys (Costa Barcelona) i **punta arbocenca de l'Arboç** (Costa Daurada). La finura de les puntes d'aquestes dues poblacions les fa úniques.

La llana de l'ovella xisqueta de la Vall d'Àssua (Pirineus). L'excedent de llana d'ovella autòctona fa que s'utilitzi per a l'aïllament en la construcció o com a matèria primera per a l'artesania tèxtil del territori.

Per a més informació

Artesania Catalunya
www.artesania-catalunya.com

La ciutat dels artesans

Al Poble Espanyol de Barcelona es poden adquirir objectes fets a mà, articles de disseny i records de la ciutat. El recinte acull una de les majors comunitats d'artesans d'Espanya, un total de 40 establiments que treballen disciplines com el vidre, la ceràmica, l'escultura, el cuir, el gravat, la joieria o el tèxtil. El Poble Espanyol ha estat declarat Zona d'Interès Artesanal per la Generalitat de Catalunya, i és el primer Arts & Crafts Shopping Center de Barcelona.

La Patum de Berga (Pirineus)

Festes populars

Catalunya ofereix al visitant la possibilitat de participar en les seves festes tradicionals. Algunes, com la sardana o els castells, s'han divulgat internacionalment i han esdevingut un símbol de la identitat catalana. Al seu costat, diables i festes de l'arbre, gegants i figures del bestiari, d'origen ancestral. Música i foc: els carrers es transformen i s'omplen de gent, en un espectacle col·lectiu que ha inspirat els artistes contemporanis.

Festes declarades d'interès nacional per la Generalitat de Catalunya

CARNAVAL

Festa dels Traginers de Balsareny
Balsareny (Paisatges Barcelona). Diumenge abans de Carnaval

El Carnaval de Vilanova i la Geltrú
Vilanova i la Geltrú (Costa Daurada)

SETMANA SANTA

Processó i Dansa de la Mort
Verges (Costa Brava). Dijous Sant

El Via Crucis vivent de Sant Hilari Sacalm
Sant Hilari Sacalm (Costa Brava). Divendres Sant

Processó del Sant Enterrament de Tarragona
Tarragona (Costa Daurada). Divendres Sant

Festa de l'Arbre i Ball del Cornut de Cornellà de Terri
Cornellà de Terri (Costa Brava). Dilluns de Pasqua

La Passió d'Esparreguera
Esparreguera (Costa Barcelona). Març i abril

La Passió d'Olesa de Montserrat
Olesa de Montserrat (Costa Barcelona). De març a maig

CORPUS

Festa Major de Sant Feliu de Pallerols
Sant Feliu de Pallerols (Pirineus). Segona Pasqua

La Patum
Berga (Pirineus). Setmana del Corpus

Festa de les Enramades de Sallent
Sallent (Catalunya Central). Setmana del Corpus

Festa de les Enramades d'Arbúcies
Arbúcies (Costa Brava). Setmana del Corpus

SANT JOAN

Festa de les Falles a Isil
Alt Àneu (Pirineus). 23 de juny

FESTES MAJORS I PATRONALS

Festa Major de Reus
Reus (Costa Daurada). 29 de juny

Festa dels Raiers
La Pobla de Segur (Pirineus). Primer cap de setmana de juliol

Festa Major de Gràcia
Barcelona. Setmana del 15 d'agost

Festa Major de Sant Bartomeu de Sitges
Sitges (Costa Daurada). Final d'agost

Festa Major de Vilafranca del Penedès
Vilafranca del Penedès (Costa Barcelona). Final d'agost

Festa Major de Castellterçol
Castellterçol (Costa Barcelona). Agost

Festes del Tura d'Olot
Olot (Pirineus). 8 de setembre

Festa Major de Cardona
Cardona (Paisatges Barcelona). Segon cap de setmana de setembre

Festes de Santa Tecla de Tarragona
Tarragona (Costa Daurada). 23 de setembre

CAP D'ANY

Festa del Pi de Centelles
Centelles (Paisatges Barcelona). 30 de desembre

Altres festes populars

Fira de la Candelera de Molins de Rei
Molins de Rei (Costa Barcelona). Final de gener/principi de febrer

Ball del Sant Crist de Salomó
Salomó (Costa Daurada). Maig

Aplec del Cargol de Lleida
Lleida (Terres de Lleida). A mitjan de maig

Festes decennals de la Mare de Déu de la Candela de Valls
Valls (Costa Daurada). Biennal

www.catalunya.com

Cultura i espiritualitat

Des de l'antiguitat més remota, les creences religioses i els moviments espirituals han generat pelegrinatges. El camí de Sant Jaume que connectava pobles i ciutats de tot Europa en una xarxa amb múltiples ramificacions, n'és l'exemple paradigmàtic. Al costat d'aquests camins, recuperats avui des d'una perspectiva cultural i paisatgística, apareixen nous focus d'atracció vinculats a una nova manera d'expressar la transcendència.

Montserrat (Paisatges Barcelona)

Montserrat. El Monestir de Montserrat (Paisatges Barcelona) va ser fundat l'any 1025 per monjos benedictins, en un entorn natural de gran bellesa. L'Escolania, que està al servei del santuari, és una de les escoles de música més antigues d'Europa. El museu presenta una extraordinària col·lecció d'arqueologia de l'Orient bíblic, objectes litúrgics, pintura antiga i moderna. El monestir està situat en un parc natural únic al món.

Cova de Sant Ignasi, a Manresa (Paisatges Barcelona). El 1522 Sant Ignasi de Loyola va passar a Manresa onze mesos crucials de la seva vida, que van donar lloc al *Llibre d'Exercicis Espirituals*.

Sant Miquel del Fai (Costa Barcelona). Un antic cenobi benedictí, enmig d'un paisatge impressionant de penya-segats, balmes, estanys i saltants d'aigua.

La Passió d'Olesa (Costa Barcelona). Una tradició que es remunta al segle XVI. La representació de la passió de Jesucrist en la qual participa tot el poble.

Sakya Tashi Ling és el nom del monestir budista del Parc Natural del Garraf, la comunitat ocupa el palauet modernista de Plana Novella.

Monestir de Santa Maria de Bellpuig de les Avellanes, a Os de Balaguer (Pirineus). Un monestir medieval, amb un claustre romànic i una església gòtica, i els serveis d'una hosteria monàstica.

Per a més informació

Montserrat
www.montserratvisita.com

Oficina de Turisme de Manresa
www.manresaturisme.cat

Espai Natural de Sant Miquel del Fai
www.santmiqueldelfai.cat

Associació La Passió d'Olesa de Montserrat
www.lapassio.cat

Fundació Monjos Budistes Sakya Tashi Ling
www.monjesbudistas.org

Monestir de les Avellanes
www.monestirdelesavellanes.com

La Passió d'Olesa (Costa Barcelona)

El Camí de Sant Jaume a Catalunya

Des de l'edat mitjana, el camí de Sant Jaume condueix els pelegrins europeus fins a la tomba de l'apòstol, a Santiago de Compostel·la, a Galícia. En el seu pas per Catalunya configura una ruta turística que es pot seguir a peu o bé amb bicicleta.

A Catalunya, el camí de Sant Jaume s'inicia al monestir de Sant Pere de Rodes, situat al Parc Natural del Cap de Creus. Enllaça amb Vilabertran on hi ha l'església canònica de Santa Maria, i arriba fins al Pertús. A Figueres i Girona es poden contemplar també les restes del passat medieval. Montserrat és una altra de les etapes importants. El Llibre Vermell de Montserrat, del segle XIV, recull les cançons dels pelegrins i dóna fe de l'antiguitat d'aquestes rutes.

L'antiga Universitat de Cervera, la Seu Vella de Lleida són d'altres monuments importants de la ruta, que combina obres d'arquitectura i conjunts monumentals, amb espais d'interès natural, com l'estany d'Ivars, on hi ha un interessant observatori d'ocells.

La ruta acaba a Alcarràs on connecta amb la ruta aragonesa, que fa el camí fins a Logronyo.

Per a més informació

Agència Catalana de Turisme
www.catalunya.com

El camí Ignasià a Catalunya

Camí de peregrinació internacional que comença a la casa natal de sant Ignasi al santuari de Loiola (Guipúscoa) i acaba a la Cova de Manresa, on el sant visqué una profunda experiència espiritual que marcà la seva vida. La ruta transcorre per cinc comunitats autònomes, amb 650 km dividits en 27 etapes en les quals els pelegrins tenen l'oportunitat de descobrir la diversitat cultural, tradicions i llengües dels pobles que travessa..

Des de les Terres de Lleida fins a la Catalunya Central travessant les comarques del Segrià, Pla d'Urgell, Urgell, Segarra, Anoia i Bages, sigui a peu, en bicicleta o a cavall el pelegrinatge no només representa fer un camí espiritual d'introspecció personal, sinó que suposa, alhora, el privilegi de poder gaudir de tota la riquesa natural, paisatgística i cultural que ofereix el Camí Ignasià al seu pas per Catalunya.

Sant Ignasi de Loiola

El pelegrí guipuscoà Iñigo López de Recalde visqué a Manresa durant deu mesos llargs. Hi arribà, procedent de Montserrat, el 25 de març de 1522 i se n'anà a mitjan febrer de 1523 per embarcar-se cap a Terra Santa. S'estigué a Manresa en una senzilla cova, sobre el riu Cardener i de cara a Montserrat, avui coneguda com Cova de Sant Ignasi, que s'ha convertit en un dels referents universals del món jesuític, on sant Ignasi va viure una ferma experiència espiritual que seria l'origen d'una sèrie d'indicacions metodològiques.

Per a més informació

Camí Ignasià
www.caminoignaciano.org

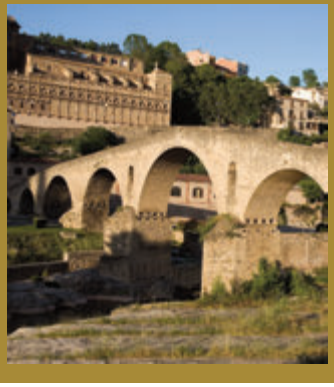

Barcelona

L'oferta turística de Barcelona és molt àmplia i està organitzada per tal de facilitar al màxim la visita, tant si es tracta d'un cap de setmana (aprofitant algun dels grans esdeveniments culturals, esportius o de lleure que es convoquen cada any), com d'unes vacances més llargues. Val la pena fer coincidir la visita amb un dels moments especials que viu la ciutat: Sant Jordi, al mes d'abril, Sant Joan, al mes de juny, o les festes de la Mercè, al setembre.

Què cal veure

L'arquitectura de Gaudí. Vegeu pàg. 24

El modernisme. Vegeu pàg. 30

L'Eixample, amb la trama urbana de cruïlles amb xamfrans, projectada per Ildefons Cerdà, única al món.

La Rambla i el barri del Raval amb els seus museus i el mercat de la Boqueria.

El barri Gòtic, les ruïnes romanes, el Museu Frederic Marès, el Museu Diocesà i el Museu d'Història de la Ciutat.

El barri de la Ribera, amb el Museu Picasso, el Museu Barbier-Mueller, l'església de Santa Maria del Mar i el Palau de la Música Catalana.

El Parc de la Ciutadella amb el Zoològic i el Museu de Ciències Naturals.

El front marítim: el Port Vell, la Barceloneta i la Vila Olímpica.

Montjuïc: el Museu Nacional d'Art de Catalunya, el Museu d'Arqueologia, la Fundació Miró, el Museu d'Etnologia, el Pavelló Mies van der Rohe, CaixaForum, el Poble Espanyol i el Jardí Botànic.

Tibidabo: Torre de Collserola i parc d'atraccions.

Barcelona a l'abast

Articket. Els museus més importants a meitat de preu: Museu Nacional d'Art de Catalunya, Museu Picasso, Fundació Miró, Fundació Antoni Tàpies, Museu d'Art Contemporani de Barcelona i Centre de Cultura Contemporània de Barcelona.

Barcelona Card. Transport públic gratuït i prop de 100 descomptes i gratuïtats en museus, espais culturals, espectacles, teatres, establiments d'oci, locals nocturns, botigues, restaurants, transports singulars i altres serveis.

Barcelona Bus Turístic. Tres recorreguts per la ciutat en autobús de dos pisos i un talonari de descomptes.

Visites guiades. A peu, en autocar, bicicleta, moto o helicòpter.

Arqueoticket.

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

Girona

Girona ha recuperat l'esplendor del seu passat. Al voltant de la catedral, s'estenen els monuments de la ciutat antiga: els banys àrabs conviuen amb l'antic call jueu, l'arquitectura modernista de Rafael Masó amb esglésies romàniques i monestirs benedictins. Un dels principals atractius de Girona és l'ambient dels seus carrers i places, que han conservat una manera de viure pausada i tranquil·la.

Què cal veure

El centre històric: l'antic monestir benedictí de Sant Pere de Galligants, actualment Museu d'Arqueologia de Girona; passeig de la muralla, església de Sant Feliu i Banys Àrabs. El Museu d'Art de Girona i el Museu d'Història de Girona.

El Call i el Museu d'Història dels Jueus.

La Catedral, amb el Tapís de la Creació i el Beatus de Lièbana.

La Girona burgesa: el carrer de Ciutadans i la Rambla de la Llibertat.

L'obra de l'arquitecte modernista Rafael Masó: les cases Masó, Ensesa, Batlle i Colomer, la farinera Teixidor i la Casa de la Punxa.

El Museu del Cinema. Col·lecció Tomàs Mallol, amb una col·lecció de 25.000 peces.

Girona a l'abast

Visites guiades. El barri vell, muralles i fortificacions, Pedret i Sant Daniel (a la riba dreta del riu Ter), l'arquitectura de Masó, les llegendes.

Visita a la carta. Per decidir una ruta pròpia seguint els interessos de cadascú.

Patronat de Turisme Costa Brava Girona
www.costabrava.org

Tarragona

Una gran metròpoli romana, al costat de la Mediterrània, una joia medieval i una desconeguda ciutat modernista. El passeig arqueològic, el fòrum provincial, el pretori, el circ romà, l'amfiteatre, la necròpoli paleocristiana: a poc a poc la capital de la Hispania Citerior surt a la llum. Des de l'any 2000 forma part del Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO.

Què cal veure

Tarragona romana. Passeig arqueològic, fòrum provincial, pretori, circ romà, amfiteatre, fòrum local, museu i necròpoli paleocristiana.

I a la rodalia: conjunt tardoromà del Francolí, aqüeducte de les Ferreres, mausoleu de Centelles, Torre dels Escipions, pedrera del Mèdol, vil·la romana dels Munts i arc de Berà.

L'any 2008 Tarragona ha celebrat l'Any Jubilar de Sant Fructuós.

Tarragona medieval. Voltes de la Merceria, castell del Rei, catedral, barri jueu, antic hospital de la Seu, capella de Sant Pau, palau del Cantoner de la Seu, capella de Santa Tecla la Vella, torre de l'Arquebisbe, torre d'en Tintorer, la Muralleta, torre de les Monges, torre d'Arandes i de Morenes.

Tarragona modernista i l'obra de Josep M. Jujol. El Teatre Metropol de Jujol i diferents edificis de Gaudí i Domènech i Montaner, entre els quals destaquen les cases Musolas, Salas i Rabadà, l'escola de les Teresianes, el mercat central i el mausoleu de Jaume I.

I a la rodalia, més obres de Jujol: l'església del Sagrat Cor de Vistabella, el santuari de Nostra Senyora de Montserrat a Montferri, les esglésies del Vendrell, Roda de Berà, Bonastre, Creixell, Constantí i Bràfim, les cases Bofarull, Andreu i Solé a la localitat dels Pallaresos.

Tarragona a l'abast

Rutes guiades per la Tarragona romana i medieval, el modernisme i la ruta de l'Any Jubilar de Sant Fructuós que entre l'any 2008 i 2009 commemora l'aniversari del martiri del bisbe sant Fructuós, i els diaques Auguri i Eulogi, cremats vius a l'amfiteatre de Tarragona l'any 259.

Tarragona Card. Per gaudir de transports urbans gratuïts, accedir als museus i disposar de descomptes en diferents establiments.

Patronat Municipal de Turisme de Tarragona
www.tarragonaturisme.cat

Lleida

Lleida és la porta dels Pirineus: la natura verge, les esglésies de muntanya i la prehistòria de Catalunya. La ciutat, crescuda al voltant del riu Segre, porta la bandera en la cultura de l'aigua, amb un museu especialitzat i diverses rutes temàtiques. El comerç i la gastronomia estan estretament relacionats amb aquesta presència del camp a la ciutat. La Seu Vella i el Palau de la Paeria, seu del Govern local, són els edificis més destacats.

Què cal veure

Lleida medieval: la Seu Vella, el Palau de la Paeria del segle XIII, seu del consistori municipal, i el Centre d'Interpretació de la Ruta del Temple.

Museu de l'Aigua. Un edifici del segle XVIII, centre d'una ruta de l'aigua.

Roda Roda. El museu de l'automoció de Lleida.

El modernisme a Lleida. L'obra de l'arquitecte Francesc de Paula Morera i Gatell, escampada per la ciutat. Destaca l'Escorxador, actualment Teatre Municipal, les cases Melcior, Magí Llorens i Baró.

A Raimat es poden visitar els cellers i la parròquia del Sagrat Cor, obra de Rubió i Bellver.

Centre d'Art La Panera, inaugurat l'any 2003 amb una exposició d'Antoni Tàpies, és un referent de l'art contemporani.

A més, es poden visitar el Museu de la Paeria, el Museu Diocesà i Comarcal, el Museu d'Art Jaume Morera i la Sala d'Arqueologia de l'Institut d'Estudis Ilerdencs.

Museu de Lleida Diocesà i Comarcal. Permet fer un recorregut per la història de Lleida, des dels primers testimonis humans fins a l'època moderna.

Lleida a l'abast

Rutes guiades per descobrir i conèixer a fons la ciutat i els seus monuments més importants.

Guia't a la carta. Un servei per organitzar una visita a mida.

Bus panoràmic. Una forma diferent de conèixer la ciutat, en un autobús descobert, acompanyat per un guia turístic.

Guia Lleida al teu abast

Rutes en BTT per l'entorn natural de la ciutat.

Turisme de Lleida
www.turismedelleida.cat

Patrimoni Mundial de la UNESCO

El Patrimoni Mundial de la UNESCO és un pla de protecció dels béns culturals i naturals del món, que té l'objectiu de preservar, catalogar i donar a conèixer un seguit d'indrets, considerats part de l'herència comuna de l'home. En formen part 851 llocs o manifestacions culturals d'arreu del món, dels quals sis són a Catalunya.

La Vall de Boí (Pirineus)

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (Barcelona)

El Patrimoni de la Humanitat català

L'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO) treballa amb països d'arreu del món per identificar i protegir espais culturals i naturals que formen part del patrimoni comú de la humanitat. Catalunya compta amb el major nombre de béns inscrits de l'Estat espanyol i ocupa un dels primers llocs del patrimoni europeu.

1984 i 2005. L'obra d'Antoni Gaudí a Barcelona: **el Parc Güell**, **el Palau Güell**, **la Casa Milà**, **la façana del Naixement i la Cripta de la Sagrada Família**, **la Casa Vicens** i **la Casa Batlló**. I també **la Cripta de la Colònia Güell** a Santa Coloma de Cervelló. Un reconeixement a l'artista català més internacionalment conegut.

1991. **El monestir de Poblet**. Una obra mestra del Cister, que ha preservat les formes de la vida monàstica.

1997. **L'Hospital de Sant Pau** i **el Palau de la Música Catalana** de Lluís Domènech i Montaner. El passat medieval al servei de la societat civil.

1998. **Pintures rupestres de l'arc mediterrani**: els abrics de la serra de Godall, art rupestre de les muntanyes de Prades i la Roca dels Moros, entre d'altres.

2000. **El conjunt arqueològic de Tarraco**, a Tarragona: arc de Berà, torre dels Escipions, vil·la romana de Centcelles, Museu Arqueològic de Tarragona. Museu i necròpoli paleocristians, vil·la dels Munts, muralla romana i passeig arqueològic, aqüeducte de les Ferreres, amfiteatre romà, pretori (fòrum provincial), pedrera del Mèdol, fòrum de la colònia, circ romà i temple.

2000. **Les esglésies romàniques de la Vall de Boí**: Sant Climent i Santa Maria de Taüll, Sant Joan de Boí, Santa Eulàlia d'Erill la Vall, Sant Feliu de Barruera, Santa Maria de Cardet, la Nativitat i Sant Quirc de Durro i l'Assumpció de Cóll.

2005. **La festa de la Patum de Berga**, obra mestra del patrimoni oral i immaterial de la humanitat. Una tradició ancestral viva i popular.

2010. **Els Castells**, tradició única al món amb més de 200 anys d'història, va se declarada Patrimoni Cultural Immaterial.

A més, el 1978 la UNESCO va incloure **el Montseny** dins la xarxa mundial de reserves de la biosfera, i el 2013 va fer el mateix amb les **Terres de l'Ebre**.

Agència Catalana de Turisme

Passeig de Gràcia, 105, 3a planta - 08008 Barcelona
Tel. 934 849 900 - Fax 934 849 888
www.catalunya.com

Detall del retaule de Sant Jordi de la Paeria de Lleida (Terres de Lleida)

Pintura mural del Museu Episcopal de Vic. Frontal del Monestir de Lluçà (Paisatges Barcelona)

Centres de promoció turística de Catalunya

CPT Alemanya
info.act.de@gencat.cat

CPT Benelux
info.act.bnl@gencat.cat

CPT Estats Units
info.act.usa@gencat.cat

CPT França
info.act.fr@gencat.cat

CPT Itàlia
info.act.it@gencat.cat

CPT Madrid
turisme.blanquerna@gencat.cat

CPT Països de l'Est
info.act.ru@gencat.cat

CPT Països Nòrdics
info.act.nordic@gencat.cat

CPT Regne Unit - Irlanda
info.act.uk@gencat.cat

CPT Sud Amèrica
info.act.latam@gencat.cat

CPT Sud Est Asiàtic
info.act.sea@gencat.cat

CPT Xina
promotion.act.cn@gencat.cat

Entitats de promoció turística

Diputació de Barcelona. Oficina de Promoció Turística
www.diba.cat/turisme

Patronat de Turisme Costa Brava Girona
www.costabrava.org

Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida
www.lleidatur.com

Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona
www.costadaurada.info
www.terresdelebre.travel

Turisme de Barcelona
www.barcelonaturisme.cat

Torisme Val d'Aran
www.visitvaldaran.com

Edició:
© Generalitat de Catalunya
Agència Catalana de Turisme
Passeig de Gràcia, 105, 3a planta
08008 Barcelona

Realització de l'edició:
Edicions de l'Eixample

Textos:
Julià Guillamon

Fotografies:
Portada: Mural de Sant Jaume a la catedral de Vic (Catalunya Central). Agència Catalana de Turisme / Carme Marsal / Rafa Domínguez. Pàg. 3: TAVISA. Pàg. 6: Agència Catalana de Turisme / Georama. Pàg. 7: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S, Agència Catalana de Turisme / Arthur Friederich Selbach, Agència Catalana de Turisme / Javier Garcia-Diez. Pàg. 8: Agència Catalana de Turisme / Miguel Raurich, Agència Catalana de Turisme / Georama. Pàg. 9: TAVISA. Pàg. 10: TAVISA, Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S. Pàg. 11: Agència Catalana de Turisme / Lluís Carro. Pàg. 12: Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona. Foto: Calveras / Mérida / Sagristà. Pàg. 13: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S, Agència Catalana de Turisme / Arthur Friederich Selbach. Pàg. 14: Agència Catalana de Turisme / Arthur Friederich Selbach. Pàg. 15: Museu Episcopal de Vic, Direcció General de Turisme / Ramon Manent, Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona. Foto: Calveras / Mérida / Sagristà. Pàg. 16: Agència Catalana de Turisme / Georama. Pàg. 17: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S, Ajuntament de Besalú – Oficina de Turisme, Agència Catalana de Turisme / Miguel Raurich. Pàg. 18: Direcció General de Turisme / Ramon Manent, Agència Catalana de Turisme / Georama. Pàg. 19: Agència Catalana de Turisme / Georama. Pàg. 20: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S. Pàg. 21: TAVISA, Pau Torrente. Pàg. 22: TAVISA. Pàg. 23: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S, Agència Catalana de Turisme / Miguel Raurich, Direcció General de Turisme / Toni Vidal. Pàg. 24: Direcció General de Turisme / Rafael López-Monné. Pàg. 25: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S, Direcció General de Turisme / Oriol Alamany. Pàg. 26: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S. Pàg. 27: Agència Catalana de Turisme / Nano Cañas, Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S, Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona. Foto: Calveras / Mérida / Sagristà. Pàg. 28: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S, Agència Catalana de Turisme / Jordi Bastart. Pàg. 29: Agència Catalana de Turisme / Jordi Bastart, Direcció General de Turisme / Oriol Alamany. Pàg. 30: Agència Catalana de Turisme / Georama, Pau Torrente, Agència Catalana de Turisme / Jordi Bastart. Pàg. 31: Agència Catalana de Turisme / Miguel Raurich. Pàg. 32-33: Ramon Torrente. Pàg. 34: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S. Pàg. 35: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S., Agència Catalana de Turisme / Arthur Friederich Selbach, Pau Torrente. Pàg. 36: Agència Catalana de Turisme / Miguel Raurich, Agència Catalana de Turisme / Nano Cañas, Agència Catalana de Turisme/ Imagen M.A.S., Pau Torrente. Pàg. 37: Agència Catalana de Turisme / Lluís Carro. Pàg. 38: Fundació Gala-Salvador Dalí, VEGAP, Barcelona, 2010. Pàg. 39: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S., Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona. Foto: Calveras / Mérida / Sagristà. Pàg. 40: Agència Catalana de Turisme / Oriol Llauradó. Pàg. 41: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S. Pàg. 42: Sónar, Festival Internacional de Música Avanzada y Arte Multimedia de Barcelona. Pàg. 43: Pau Torrente, Museu Pau Casals / Fritz Henle. Pàg. 44: Anexa / Teresa Miró. Pàg. 45: TAVISA, Pau Torrente. Pàg. 46: Ramon Torrente. Pàg. 47: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S., Pau Torrente. Pàg. 48: Fundació Mies van der Rohe / Pepo Segura. Pàg. 49: José Luis Biel, Museu del Cinema / J. M. Oliveras. Pàg. 50: Estudi Moliné i X. Colom, Ramon Torrente, Poble Espanyol / Oriol Delgado. Pàg. 51: Agència Catalana de Turisme / Oriol Llauradó. Pàg. 52: TAVISA, Agència Catalana de Turisme. Pàg. 53: Ramon Torrente, TAVISA, Agència Catalana de Turisme / Nano Cañas. Pàg. 54-57: TAVISA. Pàg. 58-59: Agència Catalana de Turisme / Imagen M.A.S. Pàg. 60: Agència Catalana de Turisme / Ramon Manent. Pàg. 61: Agència Catalana de Turisme / Toni Vidal. Pàg. 62-63: TAVISA.

Impressió:

Dipòsit legal:

Platja de la Barceloneta (Barcelona)

Delta de l'Ebre (Terres de l'Ebre)

Cap de Creus (Costa Brava)

Generalitat de Catalunya
Agència Catalana de Turisme

Partners:

FCBARCELONA
més que un club

Circuit de Barcelona CATALUNYA

CHIC OUTLET SHOPPING
LA ROCA VILLAGE
CHIC OUTLET SHOPPING

Official Asia & Middle East airline partner
QATAR AIRWAYS القطرية

Official Europe's airline partner
vueling

Official South America's airline partner
IBERIA

Estrella Damm
BARCELONA 1876

PortAventura

abertis autopistas